

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XVIII 2011.
МАРТ – АПРИЛ
OŽUJAK – TRAVANJ
ЦЕНА 5 КН

ISSN 1333-7769

БРОЈ

70

**KOD
PREHLADE
I GRIPE**

CAFFETIN COLD

Djeluje bez pogovora,
brzo i efikasno!

- ✓ SADRŽAVA VITAMIN C
- ✓ SMANJUJE BOL
- ✓ SNIŽAVA POVIŠENU TJELESNU TEMPERATURU
- ✓ SMANJUJE ZAČEPLJENOST NOSA
- ✓ SPREČAVA NADRAŽAJNI KAŠALJ

caffetin COLD®

ALKALOID

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:

МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Заменик на главната и одговорна уредничка:

ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петрик

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојаџиски

Јагода Тренеска Цветичанин

Борјана Прошев-Оливер

Редакција:

Елизабета Петровска - Загреб

Јулијана Младеновска Тешија - Осиек

Владо Настески - Риека

Мирјана Мајик - Задар

Милена Георгиевска - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ 2340009-1100038804

Tel./Факс: (01) 48 72 655

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

За издавачот: Ангел Митревски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

На насловната страница:

Браката Константин и Димитар Миладинови

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Збор на уредничката

Riječ urednice

Минаа два месеци од нашето последно издание на “Македонски глас”. Го прославивме и Велигден. А македонските друштва во Р. Хрватска остварија богати програми. Се надевам дека за сите нив ќе можеме да ве информираме во 70. издание на нашето списание.

Посебно ме радува што и Македонците од други држави сакаат да комуницираат со нас – тие да ни праќаат информации за своите активности, а ние да им испратиме што сè сме направиле во границите на нашата втора татковина Хрватска.

“Светот е глобално село” и така треба да го прифатиме.

Следниот месец нè очекуваат предвремени избори во Р. Македонија. Се надевам дека, како дијаспора, ќе гласате за оние што ќе ја водат Македонија во следните години. Исто така, наскоро ќе бидат објавени и податоците од Пописот на населението во Република Хрватска со кои ќе можеме да видиме колку Македонци живеат на овие простори.

Мај за друштвата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска ќе биде преполн со настани, речиси во сите поголеми градови. Секако дека преку “Македонски глас” подетално ќе бидете информирани за сите од нив.

На крајот на овој мој вовед, а по повод 150-годишнината од издавањето на Зборникот на браќата Миладиновци, ви подарувам една песна од оваа значајна книга која е основа на долготрајните пријателски и културни врски меѓу Хрватска и Македонија.

АЈДЕ, СТОЈНО, РУСО СТОЈНО

Ајде, Стојно, русо Стојно!

Трај оро покрај мене

Да ти турам чаша вино,

Во чашата злати прстен,

Да го носиш ден Велигден,

По Велигден ќе те земам,

По Велигден празниците,

Да не губам делниците.

Марина Апостоловска – Вујаклија

Проф. д-р Златко Крамариќ ПЕТАР КЕПЕСКИ МИ Е ВРСКАТА СО МАКЕДОНИЈА

Новиот хрватски амбасадор во Македонија после Косово, каде се стекна со дипломатско искуство кое верува дека во голема мера ќе му користи за време на неговиот мандат во Скопје. Тој е реномиран македонист, поранешен пратеник на хрватскиот Сабор, экс-градоначалник на Осиек, универзитетски професор

М. Г.; Крамариќ и Македонија. Каква е врска меѓу Вас и Република Македонија? Многумина Ве дожививаат како македонски студент?

З. Крамариќ: Многу често престојувал во Македонија. Го посетувал особено Охрид, каде сум доаѓал со славити и со студенти. Иако некои ме поврзуваат дека сум студирал во Скопје, па оттука и мојата врска со Македонија, тоа не е така. Јас студирам во Загреб, филозофија и крватистика, а мојата поврзаност со Македонија поттекнува од Петар Кепески. Тој пред моето дипломирање, ми предложи да се вратам во Осиек и заедно да ја основаме катедрата за македонски јазик и книжевност. Потоа магистрирав и докторирам на македонските пистаели Живко Чинго и Славко Јаневски.

М. Г.: Од кога почнавте да се бавите со политика?

З. Крамариќ: Во мојот живот пресвртница беа деведесеттите години. На крајот на осумдесеттите, толку бев испровоциран од политичките случувања, така што не можев да останам и да бидам нем набљудувач. Тогаш беа на сцена Михаил Горбачов и Слободан Милошевиќ и да не беа тие, јас никогаш немаше да влезам во политиката. А тогаш во Хрватска владееше еден молк кој не можев да го поднесам. Ете, тоа беа клучните нешта кои одлучија да влезам во политиката.

М. Г.: Од Приштина доаѓате во Скопје. Сметате ли дека искуството од Косово ќе Ви биде корисно и во Република Македонија?

З. Крамариќ: Бев првиот хрватски амбасадор во Косово и тоа искуство кое го имам од оттаму секако многу ќе ми користи. Исто така, мислам дека моите визији за македонското општество, што впрочем и ги претставувам во мојата книга која треба наскоро да ја завршам, би можеле да се искористат во Македонија. Сметам дека добрата теорија може да се искористи за добра пракса. Во книгата, се разбира, ги изнесувам моите ставови и сугестии како научник, а не како политичар.

М. Г.: Дали како дипломат ќе ја поддржите Република Македонија на својот пат кон евроатласнките интеграции?

З. Крамариќ: Се разбира дека ќе го сторам тоа. Јасно е дека сигурноста на регионот и стабилноста на Македонија, на некој начин, исто така, е важна за стабилноста и сигурноста на Хрватска. Демократското опкружување е

нешто што е важно, сигурна Европа е гаранција за сигурна Хрватска. Исто така, свесен сум дека ние сè уште не сме членка на Европската унија и јасни ми се политичката сила и односите. Но, секако, пријателски совет или сугестија на никого не му е на одмет.

М. Г.: Покрај политичката кариера, воедно пишувате книги и држите предавања за студенти. Што Ви причинува најголемо задоволство?

З. Крамариќ: Напишав пет-шест книги до деведесеттите години кога исклучително се занимавав со македонистиката. Потоа, во деведесеттите години се фатив, се “заразив” со политиката, а во 2008 година повторно се вратив на македонистиката. Сега пишувам една книга која треба да ја довршам. Би бил задоволен да излезе од печат во 2012 година. Во неа се обидувам да дадам свои размислувања и сугестии како натаму треба да се решава ситуацијата во Македонија. Книгата говори за едно слоевито македонско општество. Покрај пишувањето, повремено одржувам и предавања на студенти. Со целата почит кон работата што сега ја обавувам, кога сум на предавања со студентите, тогаш се чувствувам најубаво.

Милена Георгиевска

Државата треба да се вика Македонија, а јазикот македонски

На некој начин како круна на тоа што се вратил во македонистиката, како што вели Крамариќ, е неговата книга „Идентитет, текст, нација“ објавена во Загреб, а неодамна промовирана во Македонската академија на науките и уметностите во Скопје. Промоцијата, а и книгата предизвикаа голем интерес во јавноста, бидејќи ги опфаќа најтемните и најдраматичните прашања за македонската култура.

- Државата треба да се вика Македонија, а јазикот македонски. Идентитетот треба да се чува, зашто најопасно е ако не ги чуваме своите архиви, ако се претвориме во пепел. Тогаш губиме право на сеќавање. Тоа е мојата порака во книгата “Идентитет, текст, нација” вели Златко Крамариќ.

Додава дека во делото се обидел да објасни што всушност значи името, што значи промената на името, и низ историјата на македонската литература се обидел тоа да го елаборира. Крамариќ вели дека идентитетот треба да се надградува, зашто не е даден и неменлив, а решение за тоа, може да биде конструктивистичкиот пристап и теоријата на јазикот, книжевноста и филозофијата. Книгата “Идентитет, текст, нација” има поднаслов Интерпретации на црнилата на македонската историја и во 2010 година е преведена и на македонски јазик. Токму темата за идентитетот, Крамариќ ја одбра и во неговото обраќање на славистичкиот симпозиум за хрватско-македонските јазични, културни и книжевни врски што во март годинава се одржа во Риека.

**РЕДОВНО СОБРАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ
ВО РХ**

Сплит: На 17 април 2011 година Заедницата на Македонците во РХ одржа редовно годишно Собрание во новите простории на МКД “Македонија” од Сплит, со делегатите од македонските културни друштва од Загреб, Осиек, Риека, Задар, Пула и Сплит.

Седницата започна со интонирањето на хрватската и македонската химна. Претседателот Ангел Митревски ги поздрави присутните и рече дека поради приватни здравствени причини ќе отсутува на почетокот на седницата, па ги задолжи потпретседателите Јагода Цветичанин и Никола Гроздановски да ја водат седницата во неговото отсуство. Така, по потврдувањето на новите делегати, се утврди вкворум за донесување на правно важечки одлуки, се именуваа Е. Петровска за записничар и В. Штерјова и Б. Штерјов за заверувачи на записникот, па седницата продолжи со работата по усвоениот дневен ред.

Најнапред, потпретседателката Цветичанин ги поднесе Извештајот за работата и Годишниот финансиски извештај на Заедницата за изминатите две години. Се спомена дека извештаите се уредно подготвени и на време предадени до Советот за национални малцинства при Владата на РХ и дека во 2009 и 2010 година програмските дејности на Заедницата беа видно зголемени како по број, така и по квалитет. Потоа, Орце Ламбевски како претседател на Надзорниот одбор, го поднесе Извештајот за извршената контрола на финансиско работење на Заедницата за 2009 и 2010 година. Извештаите беа усвоени од делегатите на Собранието. Се донесоа и неколку одлуки: се разрешија Славица Чомов и Добре Грнчароски од членството на Надзорниот одбор на Заедницата, а на тоа место се именуваа Драгољуб Силјаноски и Михаило Кузевски; се разрешија Зоран Петровски и Ивона Дуноски Митев од членството на Управниот одбор на Заедницата, а се именуваа Велимир Лозановски. Тодор Брдарски не беше именуван во членството на Управниот одбор, бидејќи поради спреченост не можеше да присуствува на Собранието и поради тоа не беше именуван за делегат од друштвото од Пула, со што Управниот одбор до идното Собрание ќе брои шест членови.

Претседателот А. Митревски го поднесе Планот и програмата на работа на Заедницата за 2011 година со финансиска конструкција,

што беше подготвен врз основа на Одлуката на Советот за национални малцинства на РХ, па по излагањето на проектите кои се предвидени за реализација во оваа година, делегатите го усвоија.

Се расправаше и за ситуацијата со Македонците во Истра. Делегатите на Собранието не го усвоија барањето на Македонско-истарското културно друштво “Св. Кирил и Методиј” од Пула за прием во членството во Заедницата, бидејќи сè уште не е доставено од градските власти службено решение за престанувањето на постоењето на МКД “Кочо Рацин”, а и поради статутарниот услов во врска со називот на друштвото.

На крајот, делегатите донесоа уште неколку одлуки: да се доделат благодарници на МКД “Македонија” од Сплит и МКД “Илинден” од Риека по повод нивното 20-годишно постоење; се задолжува претседателот А. Митревски да ургира до Министерството за надворешни работи на РМ, Сектор за национални приоритети (СНП), за проектот “Допри ја земјата македонска” предложено од Заедницата, да се прифати за финансирање; се задолжува претседателот А. Митревски да преземе одредени чекори во врска со функционирањето на дополнителната настава по македонски јазик во Пула, односно да контактира со учителката Сашка Соломоновска-Јаневска на писмено да се изјасни за вистинската состојба на училиштето и бројот на запишаните ученици. Барањето на Разме Кумбаровски за поставување спомен-плоча на браќата Миладиновци во Загреб, делегатите само го поддржаа, но не како проект на Заедницата, бидејќи тоа не е во нејзината надлежност. На самиот крај, Јагода Цветичанин се заблагодари до сите што учествуваа во хуманитарната акција “Моето срце за Јане” и со тоа му помогнаа на малиот Јане Велковски.

По сите предлози, забелешки и пофалби, седницата на редовното Собрание на Заедницата заврши со покана за подготвената закуска.

Е. П.

**ДЕВЕТТА СЕДНИЦА НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА
ЗАЕДНИЦАТА**

Загреб: На 19 март 2011 година членовите на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ ја одржаа својата деветта седница. Седницата ја водеше претседателот Ангел Ми-

тревски и по усвоениот дневен ред и записникот од минатата седница, се расправаше за неколку актуелни теми. Се зборуваше за активностите што Заедницата и Македонската координација ги преземаа за претстојниот Попис на населението во Република Хрватска. Беше одржан состанок на кој беше договорено да се анимира македонското национално малцинство во РХ да се изјасни во што поголем број за да се утврди вистинскиот број Македонци кои живеат во Хрватска. Беше изработен и леток со потребните информации за Пописот и проследен до сите Македонци што живеат во РХ. Информирањето се вршеше и преку јавните медиуми.

Информаторите беа подготвени и предадени од страна на друштвата и Заедницата, а Годишниот финансиски извештај на Заедницата за 2010 година како и Записникот за спроведената инвентура на имотната состојба на Заедницата за 2010 година беа едногласно усвоени од членовите на УО.

Планот и програмата на работа за 2011 година и Планот и програмата на работа за 2011 година со финансиска конструкција беа подготвени и проследени до сите друштва. На седницата на Советот за национални малцинства на РХ, одржана на 17 март годинава, се донесе Одлука за доделување на финансиски средства од Државниот буџет на Хрватска, според која, на Заедницата и друштвата (без друштвото од Пула) се доделени вкупно 773.000,00 кн. за реализација на програмите во 2011 година, што е за околу 0,3% помалку во однос на ребалансираниите средства од минатата година. Митревски ги информираше членовите дека од оваа година услов за потпишување договор за финансирање на програми е достава на образецот БОН-2 (податоци за солвентноста на здружението), а како инструмент за осигурување бланко меница заверена на нотар на износот од договорот зголемен за законската затезна камата (на товар на Заедницата). По ова, членовите на УО едногласно ги усвоија и двата Плана и донесоа одлука Седницата на редовното Собрание на Заедницата да се одржи на 17 април 2011 година во Сплит.

Е. П.

**34. СРЕДБИ НА ЗАГРЕПСКИТЕ
МУЗИЧКИ АМАТЕРИ**

Загреб: Средбите на загрепските музички аматери е манифестација која ги претставува вокалните и инструменталните аматерски ансамбли од Град Загреб и Загрепската жупанија.

Манифестацијата се состои од низа концерти што се одржуваат во текот на целата година, со цел пријавените групи да го одржуваат континуитетот со настапите и дружењата по загрепските квартави.

На 5 април 2011 година во организација на Центарот за култура Трешњевка, односно Загрепскиот музички подиум, во рамките на 34. Средби на загрепските музички аматери, во Домот на културата Пешченица во Загреб се одржа концерт на аматерски пејачки хорови. Концертот го следеше стручна комисија составена од еминентни музичари, кои го оценуваа квалитетот на работата на секој ансамбл преку кусиот избор на програмата со која тие се претставија. Вреднувањето на стручната комисија е важно за подобрување на квалитетот на ансамблиите и влијае на нивното финансирање.

На концертот настапија ренесансниот ансамбл "Ватрослав Лисински" ансамблот "Триола", вокалниот ансамбл "Леут", хорот "Хрватица" и пејачката група "Моми бисерни" при МКД "Охридски бисер" од Загреб. Момите, под водство на водителката Дора Јакобовиќ, ги отпеаја македонските народни песни: "Праша ли Тинке мајка ти", "Сношти сакав да ти дојдам" и "Не се бели Маре мори". Нивната изведба беше и музички и емоционално беспрекорна за која заслужено беа наградени со бурен аплауз од публиката.

E. П.

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА "ИЛИНДЕН"

Риека: "Ние како Македонци далеку од своите родни огништа, не ја забораваме татковината и како носители на македонското национално, јазично, историско, културно и верско наследство денес по 21. пат се собравме да потврдиме дека ќе продолжиме да ги негуваме татковинските чувства и традиции. Со нас заедно се и вљубениците на нашата Македонија", беа зборовите со кои на 26 март 2011 г. претседателката Ивона Дуноски го отвори редовното Собрание на МКД "Илинден". По интонираните химни на Хрватска и Македонија, оддадена е почит на нашите претци за остварената независна, самостојна и демократска РМ и на сличната судбина која ја дели нашата татковина РХ, со минута на молчење.

Дневниот ред започна со измени и избор во Управниот одбор, во кој беа изгласани Жарко Томашевски и Александар Чомов, за Надзорниот одбор беше изгласана Цветанка Томашевска, а за Судот на честа Магда Динова.

Во годишниот извештај Ивона Дуноски рече дека во 2010 г. се исполнети сите очекувања што биле поставени пред "Илинден". Улогата на партнерскиот однос со сите здруженија на националните малцинства и со институциите во Градот и Жупанијата е создадена чврста основа за подобар соживот и дејствување во РХ.

"Илинденците денес се обединети во едно здружение, силно делуваат и ги реализираат програмските активности: неколку ликовни изложби, книжевни и поетски вечери, преда-

вања за јазикот и историјата на Македонија, средби со високи државни функционери од РМ, со амбасадорите на РМ во РХ и друго. Редовно се одржува дополнителна настава по македонски јазик при ОУ "Центар", а исто така работи Лекторатот за македонски јазик при Филозофскиот факултет во Риека. Отворен е првиот конзулат во РХ. Од културните манифестации: Свечена академија во повод Св. Кирил и Методиј, на Илинден во Голубињак, 8 септември и 11 октомври. Воедно, се реализираше богат и активен културен аматеризам со пејачката и играорната група, со оркестарот, а секоја втора сабота во Клубот се прикажува македонски филм. Улогата на "Илинден" во минатата година беше исполната и со контакти за унапредување на стопанските односи, остварените дијалози, билетарални средби... Голема благодарност до сите институции во Риека, Приморско-горанската жупанија и Хрватска што ни овозможуваат да дејствуваме" рече Ивона Дуноски. Следеа извештаите на Надзорниот одбор и на Судот на честа за 2010, кои беа едногласно прифатени. За делегати на Собранието на ЗМРХ беа предложени и избрани: Миахило Давчевски, Васил Тоциновски, Велимир Лозановски, Ванчо Милчов и Илија Младенов.

B. H.

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА МКД "БИЛЈАНА"

Задар: На 25 март 2011 година се одржа редовно годишно Собрание на МКД "Билјана". Собранието го отвори претседателката Мирјана Мајиќ. По претходно утврдениот кворум се избра работно тело на Собранието. Претседателката опширно ги информираше членовите за остварените програми и потрошените средства. Претседателката на Надзорниот одбор, Ирена Андријевиќ, го прочита извештајот за прегледаните финансиски работи на Друштвото. Овие две точки од дневниот ред едногласно беа изгласани.

Во продолжение на годишното Собрание беа направени некои промени на Управниот одбор: нов секретар е Михаило Кузевски наместо Еми Лонгин која поради свои лични причини не може да ја извршува ова функција; нова благјаничка е Марица Жампера-Марчина наместо Екатарина Мандиќ, која се откажа од функцијата поради здравствени причини. Исто така Е. Лонгин е сменета и како дописничка на

"Македонски глас", а на нејзино место едногласно е избрана М. Мајиќ.

Потоа, М. Мајиќ го прочита планот и програмата за 2011 година. Под разно се разви дискусија околу посета на Македонија, за која членовите би требало да изнајдат можности за нејзина реализација. Собранието се одржа во убава атмосфера, а Мирјана Мајиќ им се заблагодари на сите членови за соработката.

M. M.

МАКЕДОНСКА КУЛТУРА ПРЕКУ ДЕТСКОТО СРЦЕ

Загреб: Детскиот културен центар "Карпош" од Р. Македонија е најстара скопска детска установа која го организира слободното време на децата во воспитна-образовна и творечка работа. Тој има задача да ги развива природните склоности и дарби на децата, да ги проширува нивните потенцијали и сознанија, да го развива другарството, пријателството и солидарноста кај децата. Во Центарот се активни фолклорната, музичката, ликовната и драмската секција, а годишно организира манифестации во кои се вклучени над 100.000 деца. Оваа година Центарот организираше меѓународен проект кој ќе биде претставен во неколку соседни земји.

По тој повод, на 12 март годинава во Домот на културата *Сцена Травно* во Загреб, во организација на Меѓународниот центар за услуги во културата од Загреб и Детскиот културен центар "Карпош" од Скопје, Р. Македонија, а под покровителство на Градската канцеларија за образование, култура и спорт на Град Загреб и Градот Скопје, се одржа меѓународната културна манифестација *Македонска култура преку детското срце*. На манифестацијата посетителите можеа да ја разгледаат ликовната изложба *Мојата земја*, да уживаат во концертот на македонски фолклорни традиции *Фолклорна везилка* и презентацијата на македонски традиционални инструменти *Звукот на корените* и да се дружат на фолклорната работилница *Македонски ора*. "Карпош" на концертот настапи со *Истерување на чумата*, *Шарпланинска езија*, *Сопка оро*, *Водарки*, *Женско крстено оро* и *Ора од Повардарие*.

На покана од организаторите и МКД "Охридски бисер" од Загреб зеде учество на концертот на манифестацијата. Детската фолклорна секција "Трендафилчиња" под водство на Воислав Трајковски го изведе македонското

оро *Македонско девојче*, а младата фолклорна секција "Сонце" во придружба на инструменталната група "Охридски бисер", се претстави со *Овчарските игри и песни* во кореографија на Воислав Трајковски и музичка обработка на Марко Робиниќ.

Убавините на богатите мотиви на македонското културно богатство ликовно пренесени со детските раце, извонредните настапи на "Карпош" и "Охридски бисер" и фолклорната работилница што се одржа во фоајето, ги воодушеви посетителите, а особено најмладите.

Е. П.

И мојата капка нишки ткае, за сонот на водопадот да блесне и да трае...

Загреб: Во организација на Клубот на застапници на националните малцинства при Хрватскиот сабор на 31 март годинава во ОУ "Житњак" се одржа изложба на издавачките дејности на националните малцинства под име "I моја карлја ромаџе га tkati" (извадок од песната "Слап" на Д. Цесариќ). Таа имаше за цел да го афирмира културното богатство на националните малцинства во РХ со претставување на нивните традиционални предмети, музички инструменти, народни носии и ракотворби.

Изложбата ја отвори директорот на ОУ "Житњак", проф. Томислав Барун, а меѓу присутните беа и собраниските пратеници проф. д-р Шемсо Танковиќ и Назиф Мемеди, претставници од Градската управа на Град Загреб, од Градската канцеларија за култура и спорт на Град Загреб, од Министерството за наука, образование и спорт на РХ и други.

На приредбата настапија КУД "Севдах", КУД "Ромско срце", МКД "Крсте Мисирков" и КУД "Скендерија", а училишниот хор ја рецитираше песната "Слап" на јазиците на националните малцинства што учествуваа на изложбата, а тоа беа Бошњациите, Ромите, Албанците, Чесите, Словенците, Црногорците, Италијанците, Украинците, Србите и Македонците. Изложбата беше збогатена и со паноа изработени од учениците и професорите, на кои беа прикажани основните податоци за работата на 14 национални малцинства во РХ.

МКД "Охридски бисер" на својот штанд го претстави духот на македонската традиција и обичаи преку традиционалните инструменти тапанот, гајдата, тарабуката и кавалот, извор-

ните македонски народни носии, земјените садови и различните сувенири изработени од вредните членки на етно работилницата "Разбој".

Е. П.

8. МАРТ – ДЕНОТ НА ЖЕНИТЕ

Риека: Меѓународниот ден на жената се одбележува секоја година во организација на Советот на македонското национално малцинство и МКД "Илинден". Многумина се согласуваат дека историската димензија на празникот е изгубена, иако би морала да постои како сеќавање на борбата за рамноправност на половите. Се чини дека 8. Март постои само за прослави и дарување подароци наместо организирање конкретни акции против кршење на правата на жените. Така зборува историјата. Денес одбележувањето на овој празник се сведува на покусо работно време, се трча низ градот со саксија в раце или каранфили, со завиткани разни подароци... А сето тоа не коинцидира со вистинското значење на 8. Март.

Во Риека, па и во Хрватска, овој ден се слави или одбележува негде со цвеќиња, со подароци, негде и не се забележува. Но, и оваа година нашите здруженија, Советот на македонското национално малцинство и МКД "Илинден", за своите членки се погрижија денот да биде одбележан традиционално со подарок – пролетно цвеќе и со желба за добро здравје, среќен живот и благосостојба во нивните работни и животни средини. Па така, во вечерните часови беше организирано дружење на жените од македонските здруженија, каде славеничките во весела и пригодна атмосфера, со забава, игра и песни, но и со колачиња и пијалак на трпезите, беа почестени и беше вистинско задоволство да се биде таа вечер во Клубот.

В. Н.

НА ВАЛЕНТИНОВО СО ПЕСНИ И ТАНЦИ

Риека: Горски Котар кој најчесто многумина го именуваат како "хрватска швица" има со што да се гордее. Идеално место за летна и зимска рекреација и за спортови. Располага со скијачки терени, спортски објекти, а меѓу најпознатите е лизгалиштето, на кое ден пред закажаниот концерт е одржана лизгачка машкарада.

Во Делнице работи КУД "Делнице", кое на 19 февруари 2011 година организира концерт за вљубените "Валентиново со песни и танци". Учествуваа МКД "Илинден", КУД "Дружина" од Паг, КУД "Франкопан" од Северин на Купа, солистите Марјан Малнар, Бранко Михајлевиќ, домашниот тамбурашки состав и мешовит хор.

МКД "Илинден" е често гостин на многу концерти во околните места на Риека. Делничаните кои се добро информирани за македонските собири во непосредна близина во Голубињак, посакаа во градот да ги видат ведрите и весели Македонци. И навистина, тој ден Илинденците пред бројната делничката публика ја покажа својата умешност, со фолклорната и пејачката група. Играорците облечени во носиите од Повардарието и Егејот, преку "Ајдучкото" и "Егејското оро" беа вистински презент на македонското творештво. Со "Битола, мој роден крај" и "Брала мома капини" ја разгалија и распеја публиката, пеејќи ги песните со нив.

Оваа распеана и разиграна весела вечер посветена на вљубените, бројните играоци, пејачи, поврзани со неколку хумористички точки, успеаја да ги залечат душите на присутните. Концертот заврши со заедничко дружење и запознавање на гостите и домаќините, зачинето со закуска, а дружењето траеше долго во ноќта.

В. Н.

РЕКОРДЕН БРОЈ СТУДЕНТИ

Риека: Во зимскиот семестар од академската 2010/2011 година на Лекторатот по македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека се слушаат два предмети. Бројот на запишаните студенти е вистински рекорд. На Македонски јазик 1 пријавени се 157, а на Монографски пристап по теми од современата македонска книжевност има 92 студента. Традиционално во зимскиот семестар се одвива настава по три предмети. Во него Македонски јазик 2 имаше 38, Македонска култура и цивилизација беше со 111 и 127 студенти на Македонска литература од 19. и 20. век. Тоа ќе рече дека македонистичките предмети во оваа учебна година имале 298 студента.

Бројот на запишаните студенти со почетокот на работа на Лекторатот во академската 2008/2009 година потврди дека тој е најголемиот македонистички центар во светот. Неговата работа веќе три учебни години beleжи извонредни резултати. Како по некое напишано правило интересот за македонистичките предмети во секоја нова учебна година е сè поголем. Тоа најдобро потврдува дека работите и успесите на Лекторатот не се случајни.

На свеченоста по повод донацијата на 130 тома македонска книжевност од амбасадорот на Република Македонија во Хрватска, Н.Е.

Данчо Марковски, деканот на Филозофскиот факултет, Предраг Шустар, истакна дека зад овие успеси се работата и методите на предавања и комуникација на професорот Васил Тоциновски, кој е особено омилен и почитуван меѓу студентите.

В. Н.

И МАКЕДОНЦИ НА ЕДРАТА ПРОТИВ ДРОГАТА

Примоштен: Од 13 до 16 април годинава Сојузот на здруженијата на Лајонс клубовите во Хрватска, дистрикт 126, ја остварија традиционалната хуманитарната акција “СО ЕДРА ПРОТИВ ДРОГАТА”. На неа зедеа учество 17 ЛЦ клубови од цела Хрватска. Се пловеше, се натпреваруваа и се дружеше четири дена.

И ако се прашувате зошто оваа информација наоѓа место во “Македонски глас” едноставно ќе ви речам: на регатата учествуваа и два Македонци – Милко Милошевски и Марина Апостоловска – Вујаклија. Тие со своите колеги од Лајонс клубот “Максимиr” од Загреб го освоија петтото место. Одличен резултат за аматери едриличари.

На оваа хуманитарна акција беа собрани околу 25.000 куни.

М. А. В.

Предвременни избори во Р. Македонија

Загреб: Маја Апостоловска и Драган Зероски од Министерството за надворешни работи на Република Македонија на 30 април годинава во Заедницата на Македонците во Република Хрватска пред членовите на нејзините асоцијации ги запознаа Македонците што живеат и работат во РХ со процедурата за предвремените парламентарни избори во Македонија. Имено, за првпат и дијаспората може да гласа за членовите на Македонското собрание.

Откако пред гостите од Македонија и Н.Е. Данчо Марковски беа претставени македонските асоцијации во Хрватска следеа информациите за можностите како дијаспората на овие простори може да гласа за предвремените избори во Македонија.

Според информацијата на ДИК од 5 мај годинава околу 4.700 иселеници се пријавиле да

гласаат за предвремените избори на Македонија во земјите каде што живеат и работат.

М. А. В.

Промовирана книгата “Крапешко”

Риека: Книгата “Крапешко”, на Ермис Лафазановски на хрватски јазик беше промовирана во рамките на Симпозиумот за културните, книжевните и јазичните врски во Риека. Иако Лафазановски не пишува романи кои третираат некакви историски теми, ни ова не е некој историски роман, колку што навлегува во еден друг историски аспект. Мотивацијата во овој случај, ја црпел од нешто на што одамна сме заборавиле во Македонија, односно потребата од некакви стари имиња кои порано се употребувале во Македонија, а сега се со сема исчезнати.

- Идеа ми дојде од името Крапешко, кое го најдов во стари книги во некои библиотеки во Македонија. Видов дека името во суштина исчезнало, а всушност е многу популарно во другите земји. Како на пример во Хрватска – Хлапич, Храпец е на Чешки, а во Македонија се употребувало како Крапешко. Коренот на самото име означува мал човек, па веднаш кога го прочитав значењето на името, почнаа да ми се редат слики, во тој 19. век, кога е сместено и дејството на романот, што тој мал човек би можел да направи за нас и за Европа, а да биде значаен – ни изјави Е. Лафазановски.

Потоа додаде: “Ние сме познати по музиката во цел свет, по уметноста, и со книжевноста се пробиваме, а токму тој аспект на Македонците сакав да го прикажам како уметник кој со идеите подеднакво партиципира во создавањето на една европска култура, а учествува и во создавањето на источните култури.”

Книгата Крапешко ја промовираа проф. др. Борислав Павловски од Загреб и Александар Прокопиев од Скопје.

М. Г.

Македонски градоначалници црпат искуства од хрватски колеги

Градоначалници од РМ беа во посета на нивни колеги од Сплит и Риека. Се запознаа со искуствата во користењето на “муниципалните обврзници” преку кои се финансираат капитални градски проекти. Сплит е меѓу првите градови

во Хрватска кој има искуство со така наречените муниципални обврзници со кои се финансираат капиталните објекти од особено значење за градот. На овој план, и Риека има одредено искуство. Токму тоа беше повод за посета на претставници на Заедницата на локалната самоуправа од Македонија кои во март беа во овие два хрватски града.

Делегацијата ја сочинуваа градоначалниците на Гевгелија, Кавадарци, скопската општина Илинден, како и претставници на Комисијата за хартии од вредност и универзитетски професори. Тие кај домаќините хрватските градските власти се запознаа со начинот на функционирањето на хрватските градови во денешни услови. Такви инфраструктурни објекти изградени во Сплит се градската Рива (шеталиште покрај морето), улицата Вуковарска, училишна спортска сала, универзитетскиот мост други. Градот Сплит со конкретна реализација на првите трансакции почнал во 2006 година, а претходната година се вршеле подготовките. Парите што ги собира Градот на тој начин ги користи за посериозни капитални проекти, а по истекот на договорениот рок, граѓаните кои користеле “муниципални обврзници” добиваат сума зголемена за определена камата. На тој начин граѓаните и инвеститорите си обезбедуваат заштеда, а истовремено му даваат поддршка на Градот да се покрене значаен инвестициски циклус за градење. Градот Сплит има обврска парите од муниципалните обврзници да ги врати до 2018 година.

Секако дека ваквото позитивно искуство, би можеле да го искористат и македонските градоначалници. Тие престојот во Сплит го искористија и за посета на МКД “Македонија”, каде се запознаа со активното дејствување на друштвото и бројните активности што ги остваруваат неговите членови во афирмирањето на македонското културно наследство и заштитата на својот идентитет.

М. Г.

СУШАЧКО ПОПЛАДНЕ

Загреб: Одржувањето на промоцијата на збирката раскази “Сушачко попладне” од проф. др. Васил Тоциновски во библиотеката А. Цесарец на 28 април годинава ги собра загребчаните на дружење. Промоцијата ја организираше македонско-хрватското здружение “Спектрум”, а збирката ја претстави Фикрет Цацан, книжевник и преводител.

Претседателката на “Спектрум”, Славица Коретиќ, ги поздравиле гостите меѓу кои беше и потпретседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Никола Гроздановски, Томе Апостолоски од Министерството за наука, образование и спорт на РХ, познатата актерка Костадинка Велковска и други.

- Ние, Македонците во Хрватска, со организирање на вакви културни збиднувања работиме нешто што останува трајно забележано на овие простори и со тоа и се одолжуваме на нашата втора татковина за нејзиното срдечно гостопримство, рече Коретиќ.

- U ovoj knjizi pripovjedaka, osim naslova koji bi na trenutak zavarao da je riječ samo o temama iz Rijeke, nalazi se i nekoliko pripovjedaka koje su prevedene s makedonskog i imaju jednu makedonsku podlogu, odnosno inspirirane su makedonskom temom, iako je sušačka svakako temelj za ovu knjigu. To su priče koje “love” glavnog lika u najdramatičnijem trenutku njegovog života. Preko njega mi saznajemo pretpovijest i lika i drame koja se odvija, da bi se zatim raspleo taj glavni pripovjedački motiv, otkrivajući autorovu izvornu pjesničku inspiraciju. Naime, dramski trenutak u kome se sve razrješava više je karakterističan za poeziju i poetsko mišljenje nego za narativno pripovjedačko. Isto tako, u knjizi se može osjetiti i jedan snažan folklorni element. Iz svega ovoga da se zaključiti da je ova knjiga rađena s mnogo ljubavi, vo svoeto izlaganje istakna Fikret Čačan.

- Со оваа книга сакам да покажам дека постои еден живот, еден човек, а вештината е како тоа ќе се раскаже, како ќе се донесе до она поетското, лирското. Ви благодарам што ми дозволите со оваа книга да ви пренесам еден дел од својата душа. Би сакал да се благодарам и на “Спектрум” за оваа можност “Сушачко попладне” да има свое прво јавно претставување откако излезе од печат мината година, на крајот рече авторот Тоциновски.

Гостите уживаа во расказите од книгата што читаше Иван Чирко, студент на Катедрата за македонски јазик при Филозофскиот факултет во Загреб, а потоа и во дружењето на котелот.

Е. П.

Македонци во Мостар, БиХ

Од 30 март до 2 април годинава претставници на МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек –Крсте

Атанасовски, Саша Атанасовски и Бранка Јањиќ беа дел од групата која отпува во Мостар на завршната конференција во рамките на проектот “Регионални партнерства за интеркултурна соработка”. Конференцијата под наслов “Партисиципацијата и интеркултурната управа на локално ниво на Балканот: предизвици и европски перспективи” беше во организација на Асоцијацијата на агенции за локална демократија и Агенцијата за локална демократија од Суботица, Мостар и Осиек. На конференцијата беа претставени активностите спроведени во рамките на овој двогодишен проект, а се водеа и разговори помеѓу претставниците на здруженијата на малцинствата, локалните власти, невладините организации и претставниците на Европската унија околу концепциите и праксата на демократија на локално ниво.

Звезди на вечерта на културните различности беа Македонците од Осиек! Облечени во носии, на шареноликата публика и се претставија со сплет песни и понекој танц од нашата татковина со што ги разгалија присутните и собраа долг аплауз!

Ј. Т.

Македонка – уредничка на книга за Осиек!

Осиек: Може ли Македонка, родена и одрасната во Македонија да биде уредничка на книга за Осиек и Славонија? Може. “Книгата “Заедништво на различностите – приказната на Осиек” настана како дел од проектот “Регионални партнерства за интеркултурна соработка”. Нејзината цел беше да се претстават активностите на националните малцинства кои живеат и делуваат во Осиек како примери на добра пракса на нашиот град”, рече Јулијана Тешија, уредничка на книгата, објаснувајќи која е нејзината основна цел.

До соработка со Агенцијата за локална демократија од Осиек дојде уште пред две години кога МКД “Браќа Миладиновци” доби покана да учествуваат во проектот “Регионални партнерства за интеркултурна соработка”. Од тогаш до денес овие две организации го негуваат партнерството и успешно соработуваат на различни нивоа. Книгата “Заедништво на различностите – приказната на Осиек” на топол и прегледен начин ги претставува главните активности на националните малцинства во Осиек, меѓу кои значајно место има македонското национално малцинство. Тоа е претставено преку содржините кои на годишно ниво ги организира МКД “Браќа Миладиновци.” Друштвото е претставено и во краткотрајниот филм подготвен во рамките на проектот.

Книгата е достапна на следниот линк:
http://lda-osijek.hr/web/images/stories/pdf_files/Price_Osijeka.pdf

Ј. Т. – Цветичанин

Дружење со Штипјани

Осиек: Едно од најубавите искуства е да си домаќин – апостол Павле ќе рече дека да се послужи друштом е дар од Бога, а ние во МКД

“Браќа Миладиновци” ќе се согласиме со тоа и ќе потврдиме со своето долгогодишно искуство! Нашата најнова прилика да бидеме домаќини беше на 7 и 8 април оваа година кога во Осиек дојде група професори од штипскиот Филозофски факултет. Тие учествуваа на меѓународниот научен собир “Златни данци – современа детска книжевност” во организација на Универзитетот Ј. Ј. Штросмаер и Филозофскиот факултет во Осиек и Филозофскиот факултет во Печух (Унгарија).

Махмуд Челик, Јованка Денкова и Виолета Димова во рамките на овој стручно-научен собир имаа можност да се претстават со своите истражувања на теми поврзани со творештвото за деца и образованието, фантазмагориите или вистината на научната фантастика за деца и литературата за деца. Воедно имаа можност да учествуваат на состанокот во организација на деканот на Филозофскиот факултет во Осиек, проф. д-р Ана Пинтариќ и продеканот за студиски програми и студенти, вон. проф. д-р Дамир Хасенај, а на кој присуствуваа амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, Н.Е. Данчо Марковски и претставниците на МКД “Браќа Миладиновци”: претседателката Јагода Тренеска-Цветичанин, Благоја Јовановски и Марија Чинчурак, како претставничка на македонското национално малцинство за град Осиек. Состанокот беше организиран по повод можност за враќање на македонскиот јазик како изборен предмет или отворање лекторат по македонски јазик во рамките на Филозофскиот факултет во Осиек. Деканот истакна дека расположение за обновување на оваа катедра во Осиек постои, но дека треба да се испитаат сите можности за меѓудржавно решавање на ова прашање, при што како клучна се истакна соработката со научните институции од Р. Македонија, секако, со ангажирање на постојниот професорски кадар во Р. Хрватска.

Делегацијата од Штип ги посети и просториите на Друштвото и се запозна со активностите на членовите. Понесоа и подарок од библиотеката на МКД “Браќа Миладиновци” за нивниот млад факултет во Штип, книгата на проф. Благоја Јовановски “Македонско-хрватските односи низ вековите”.

Ј. Т.

ТРЕТ СИМПОЗИУМ ЗА ХРВАТСКО-МАКЕДОНСКИТЕ КНИЖЕВНИ, КУЛТУРНИ И ЈАЗИЧНИ ВРСКИ

Риека дефинитивно се потврдува како бастион на македонскиот јазик и култура на просторот на југоисточните земји на Европа

Хрватско-македонските книжевни, јазични и културни врски беа тема на Симпозиумот кој се одржа од 23-25 март годинава, во организација на Универзитетот во Риека во салата на Градското собрание. Беше тоа трета средба на шеесетина учесници од сите македонски факултети и четириесетина хрватски колегиуми на едно место. Кроатистите и Македонистите во трите дена на Симпозиумот покрај јазичните и книжевните теми дискутираа и со прашања од историјата, театрологијата, културологијата...

Уводен збор на отворањето даде деканот на Филозофскиот факултет од Риека, проф. Предраг Шустар, кој ги наброи досегашните контакти меѓу Скопскиот и Риечкиот универзитет, бројните потпишани договори, посети и размени на професори и студенти. Како што рече посебно е задоволен што неговиот факултет ги следи европските трендови, при што го спомена и Лекторатот кој го води проф. д-р Васил Тоциновски, неговиот ентузијазам и упорноста да придобие голем број студенти на неговиот лекторат, но и на д-р Горан Калоџера, кој триесетина години ја промовира македонската книжевност.

Најавувајќи го симпозиумот и издавањето на Зборник, на минатите два изданија се надоврзува членката на Организациониот одбор проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, која истакна дека тридневниот собир е добра основа за продолжување и унапредување на традиционално добрите хрватско-македонски односи. “Темелот на македонскиот идентитет и на македонската историја” рече проф. Георгиевска, “е поврзан со две книги. Тоа се Зборникот на народни песни на браќата Миладиновци и збирката поезија Бели Мугри на основоположникот на македонската современа литература Кочо Рацин. Потоа, посебно место заземаат основачите на македонистиката во РХ: Петре Кепески, Горан Калоџера, Борислав Павловски, Златко Крамариќ, Алдо Климан, Анте Стамаќ и други, кои со години работеле на проследување, популаризација и презентација на македонската книжевност во Република Хрватска.”

Фактот дека Риека ја одликува мултикултуралноста и мултиетничноста, го потврди и заменикот на риечкиот градоначалник Мирослав Маташиќ. Забележа дека тринаесет отсто од граѓаните на Риека се припадници на националните малцинства, додека заменичката на приморско-горанскиот жупан Нада Турина Ѓуриќ ис-

такна дека соработката меѓу Хрватска и Македонија во Риека има посебно значење.

Потоа, беа прочитани телеграмите од хрватскиот претседател д-р Иво Јосиповиќ, како и поддршката на македонскиот претседателот на Р. Македонија, Георги Иванов и на првиот претседател на Македонија Киро Глигоров.

“Начелата на националниот суверенитет, потполната рамноправност, правото на секој од нашите народи да ги чуваат сите атрибути за своето национално постоење и национално да ја развиваат не е само стопанската, туку и културната дејност. Меѓу тие атрибути пресудна важна улога има и сопственото национално име на јазикот со кој што се служи хрватскиот народ затоа што неотуѓиво право на секој народ е својот јазик да го именува со сопственото име без оглед на тоа признание. Градот Риека дефинитивно се потврдува како бастион на македонскиот јазик и култура на просторот на југоисточните земји на Европа. Улогата на Филозофскиот факултет кој делува на еден од најсовремените европски универзитети во организирање на трите симпозиуми, како и во отворањето на своите ауди за лекторатот кој има 539 студенти, се потврдува отвореноста на хрватското општество за градење на пријателски односи засновани на заемно почитување на националните посебности и интереси, но и за градење на современите форми на соработка со земјите од регионот” рече на отворањето амбасадорот на Република Македонија во Република Хрватска, Н.Е. Данчо Марковски.

На отворањето на Симпозиумот говореа и ректорот на Риечкиот универзитет Перо Лучин, Борислав Павловски, претседател на организациониот одбор, Златко Крамариќ, Горан Калоџера и Васил Тоциновски.

Во вториот дел на свеченото отворање на Симпозиумот со своите излагања за релациите меѓу хрватската и македонската книжевност говореа Христовска, Златко Крамариќ и Иван Џепароски.

Следниот ден Симпозиумот продолжи со работа на Филозофскиот факултет во седум секции. Симпозиумот беше поддржан од Министерството за образование, наука и спорт на РХ, ПГЖ, Град Риека, Општина Фужине, Риечкиот универзитетот, Факултетот за менаџмент во туризмот и угостителството и Економскиот факултет.

Владо Настески

КОН 150-ГОДИШНИНАТА ОД ПЕЧАТЕЊЕТО НА ЗБОРНИКОТ НА БРАЌАТА МИЛАДИНОВЦИ

На 24 јуни 2011 година се навршуваат 150 години од печатењето на знаменитиот Зборник од Миладиновци – Народни песни на браќа Миладиновци, објавен во 1861 година во Загреб, печатен во печатницата на Антун Јакиќ.

Кога отишол на студии во Москва, Константин со себе носел и значителни македонски умотворби со желба таму да ги објави во една книга. За тоа време на четиригодишниот престој во Москва, Константин добивал нови материјали од Димитрија, како и од колегата Рајко Жинзифов, ги средувал и се грижел да најде издавач. Кога увидел дека во Москва не ќе најде издавач на книгата со народни умотворби, решил да се врати дома.

При тоа, имал среќна прилика да стапи во контакт со бискупот Јосип Јурај Штросмаер, кој му понудил помош и го поканил Константин да дојде во Ѓаково, средиштето на Штросмаер. Со негова помош е отпечатен Зборникот на Миладиновци.

Ви пренесуваме неколку инсерти од оваа значајна книга за македонската книжевност и историја.

ОХРИД. Вељат че, кога се правеше охридската крепост, Јустинијан се качи на ридовите на кои лежат градот и, гледашчем прелепото местоположење, извика: Ох, рид, каков хубав рид! И од тога остана да се викад градот Охрид (Охрит).

ЗАПЛАКАЛА МИ ГОЛЕМА НИВА

Заплакала ми голема нива,
Голема нива на врв планина:
“Оф, леле боже, оф, мили боже!
Как не се најде најдобар јунак
Да ме изорат, да ме посеит
Бела пченица црноклавица!
Да му наполниа девет амбари,
Да си оженил девет синои,
Да си омџит девет девојки,
Да си покрстит девет мнучиња.”
На збор се најде најдобар јунак,
Ми ја изора, ми ја посеа,
Бела пченица црноклавица,
И му се наполниа девет амбари,
И си ожена девет синои,
И си омџит девет девојки
И си покрсти девет мнучиња.

ИМА МАЈКА МИЛА СИНА

Има мајка мила сина,
Мила сина Костадина,
Промени го, накити го
Во свилено, копринено,
Опаши му свилен појас,
Закачи му стребрен дивит
Дај му б раџе бела книга,
Па пушчи го на манастир
Да се учит бела книга,
Бела книга, црно писмо.
Си го чекат три години,
Тој научи б три месеци
И си дојде дури дома.

БОЛЕН СИ ЛЕЖАМ, ЈАС ЌЕ СИ УМРАМ

“Болен си лежам, јас ќе си умрам
Од тешка болес, од силна треска,
Од силна треска од силна глава.”
–
“Не бој се, сину, од таква болес,
Од таква болес, од таква треска.
Шчо не ми каза, сину, три дни понапред
Да ти напишам три хамајлии:
Прва за глава, втора за треска,
Втора за треска, треќа за срце.”

ЗАСПАЛА МОМА КРАЈ МОРЕ

Заспала мома крај море
Под една гранка маслинка;
Повеа ветар од море,
Откришил гранка маслинка,
Го удри моме по грло.
Моме се од сон разбуди,
Моме ми љуто прокълна:
“Егиди ветар Меглене!
Зашчо ме разбуди,
Никога да не повесиш!
Шчо голем сон си догледав:
На сон минее три луди,
Првото лудо шчо мина,
Тој ми потфрли јаболко,
Позелен да је од него;
Второто лудо шчо мина,
Тој ми потфрли злат прстен,
Низ него да се провриет;
Треќето лудо шчо мина,
Тој ме на соне целива,
Со мене да се ќердосат!”

ЖЕНИ МЕ, МАЈКО, ЖЕНИ МЕ

“Жени ме, мајко, жени ме
Дури сум младо зелено
Од дванаест години,
Од тринаесет пролета,
Дури је жито евтино,
Килница врешче сто пари,
Ведрица вино золота.” –
“Не женам, синко, не женам,
Ушче си мало, малечко.” –
“Жени ме, мајко, жени ме,
Оти ќе бегам далеку,
Во Негошката планина,
Млад арамиа ќе бидам,
В друм ќесичиа ќе ходам
Црна кошуља ќе носам;
Многу ќе мајки расплачам,
Многу јунаци загубам.” –
“Не оди, синко, не оди!
Лошо ќе ми те прокълнам,
Тешка клетва ќе ти даам,
Ти тамо ќе се разболиш,
Никој крај тебе ќе немаат,
Орлови гроб ќе ти копаат,
Кџртали ќе те креваат,
Чавки попови ќе бидат.”

Марина Апостоловска Вујаклија
Проф. Благоја Јовановски

Ликовно творештво на македонските уметници во Р. Хрватска

На 22 март годинава, МКД “Билјана” во соработка со Заедницата на Македонците во РХ во Научната библиотека отвори изложба под наслов “Ликовно творештво на македонските уметници во Р. Хрватска”. Веќе неколку години ова Друштво организира изложби на македонски уметници кои творат во Хрватска. Овој пат беше тоа претставување на нашиот уметник од Пула, Добре Грнчароски. Поради оправдани причини Д. Грнчароски не беше на оваа изложба, па достојно го замени неговата сопруга Маријана.

На изложбата говореше управникот на библиотека-та, Миро Грубиќ, кој ги поздрави гостите, претседателката на МКД “Билјана”, Мирјана Мајиќ, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски, претставниците од градот и жупанијата и сите други присутни. М. Мајиќ исто така, ги поздрави гостите во свое име и во име на Друштвото, па го претстави авторот на изложбата и прочита неколку авторски песни. Потоа, ја замоли сопругата на Добре Грнчароски, Маријана, да каже неколку збора за сликарството на авторот.

Изложбата ја отвори Ангел Митревски, претседател на Заедницата на Македонците во РХ. Обраќајќи се со пригодни зборови тој го пофали друштвото “Билјана” кое секогаш успева да организира прекрасни изложби. По разгледувањето на изложбата се запеа и песна. На управникот му беше подарена слика од д-р Никола Гроздановски.

Изложбата на Добре Грнчароски беше проследена од медиумите, а предизвика и голем интерес кај жителите на Задар.

М. Мајиќ

**Билјана Зафорова
ЕМ ПАМЕТНА, ЕМ УБАВА И ВЕКЕ ДОКТОР**

Билјана Зафорова, членка на пејачката и фолклорната група на МКД “Илинден”, стекна академски степен доктор на науки на биомедицина во здравство, со одбрана на докторската дисертација “Uloga NKG2D u razvoju, homeostazi i efektorskim funkcijama NK stanica” на Медицинскиот факултет на Универзитетот во Ријека. Ментор беше проф. д-р Бојан Полиќ, а во комисијата за одбрана беа д-р Стипан Јоњиќ, д-р Сабина Рабатиќ и д-р Ивица Павиќ.

Оваа наша тивка и ненаметлива членка не се одвојува од средината, па за многумина беше изненадување нејзината одбрана на докторатот. Оние кои добро ја познаваат очекуваа дека брзо ќе ја оствари својата цел. Никакво чудо: на триесет години – доктор. Ако ги погледнеме нејзините досегашни резултати во научните институции и на работното место, ќе видиме дека тоа не е никакво изненадување. Билјана Зафорова од раното детство ги искажувала своите потенцијали како една од талентираниите во основното и средното образование, при што на многу школски натпревари на математичари и хемичари, а во состав на “Науката на младите”, постојано ги заземала првите места. Билјана и како студент продолжува активно да соработува со многу студентски работилници. На Медицинскиот факултет во Ријека, а потоа и на Прехранбено-биотехнолошкиот факултет во Загреб, како вонреден студент била стипендирана од Министерството за наука и технологија. На Прехранбено-биотехнолошкиот факултет во 2002 г. ја стекнала титулата дипл. инж. по биотехнологија.

Повикувана е на многу работилници и надвор од Хрватска. Два пати од Центарот на имунологија во Марсеј (CIML), во Франција, на Интернационалните собири на Имунолозите на Хвар и Дуги Оток, соработувала со Медицинскиот факултет во Мостар, EMBO Practical Course во Загреб, со Институтот Руѓер Бошковиќ, со фармацевтската компанија Плива АД... Добитник е на награди од: European Congress of Immunology Berlin, Marie Curie “NK Defence&Therapy” Summer school – Paris, а меѓу најпрестижните е од Keystone Symposia Scholarship и EFIS Берлин.

Денес Билјана Зафорова е далеку од друштвото “Илинден” и од соиграчите. Истиот ден кога докторира, примена е во Париз на работа во Пастеровиот институтот. Една играорка помалку, но нејзините другарки се среќни со постигнатата цел. Иако им недостасува, тие се гордеат со неа. Покрај големите обврски имаше време за ората, песните, за своите содругарки, за спортска рекреација. МКД “Илинден” денес се гордее со Билјана, а особено нејзините родители, мајката Анкица и таткото Здраве, кои исто така се членови во пејачката и фолклорната група.

Владо Настески

Новите простории на МКД “Македонија”

Просториите беа благословени од протојереј Велински

национално малцинство за Град Сплит, се заблагодари за приликата што Македонската православна црковна општина во Сплит работи и што на Македонците им е дадена таква можност да можат да ја практикураат својата православна вера.

На веселбата со канонскиот дел беше по-

После официјалното преземање на новите простории, кои градот Сплит им ги даде на користење на МКД “Македонија”, МПЦО “Св. Наум Охридски” и на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит, по стариот македонски обичај тие беа благословени, односно осветени, од страна на парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински. На свечениот чин присуствуваа голем број Македонци од Сплитско-далматинската жупанија, членови и гости, како и пријатели на Македонците кои ја почитуваат македонската култура, јазик, музика, посакувајќи успешна работа во мисијата што ја имаат Македонците во Хрватска, во зачувувањето на својот идентитет.

Меѓу присутните, покрај останатите, беа и заменикот на градоначалникот на град Сплит, Јуре Шундов, кој изјави дека првпат присуствува на литургија на македонски јазик и особено се радува што е сведок на таков настан.

Протојерејот Велински од името на Македонците од Сплитско-далматинската жупанија, организирани преку МКД “Македонија”, МПЦО и Советот на македонското

ставена и посна трпеза, бидејќи осветувањето се одржа во деновите пред големиот христијански празник Велигден. Секако, сладокусците се насладија со неизбежното посно тавче-гравче, пити со праз, посни колаци и други македонски специјалитети.

- Сега функционираме сите на едно место, а сите имаме свои простории. Со нас секако е и жупанискиот претставник на Македонците од Сплитско-далматинската жупанија, Владимир Апостолски, инаку претседател на жупаниските претставници на Македонците во Хрватска и прв претседател на МКД “Македонија”, кој има посебно место во организирањето на ова македонско друштво, рече притоа Ангел Митревски, претседател на МКД “Македонија” од Сплит.

Новите простории ќе ги користат и фолклорната група, како и хорот на МКД “Македонија”, етно работилницата, а во нив ќе функционира и училиштето по македонски јазик за возрасни.

На денот на осветувањето на просториите, беше отворена и изложба на сликарката Македонка, Блага Петрески.

Милена Георгиевска

Хрватска и Македонија – минато, сегашност и иднина

Јубилејната 900. трибина на тема “Хрватска и Македонија – минато, сегашност и иднина” што се одржа на 3 мај годинава во Европскиот дом во Загреб, во организација на Координацијата на хрватските друштва на пријателства, ја посетија многу ценети гости меѓу кои беа турскиот амбасадор во Хрватска, Бурак Озугергин, претставници од МНР на РХ, претседателот на Собранието на Загребската жупанија, Дамир Микуљан, претседателите на друштвата на пријателства од Словенија, Полска, БиХ и Шпанија, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски и други. Уредник и водител на трибината беше главниот секретар на Координацијата, Андрија Карафилиповиќ, а предавањето го одржа амбасадорот на РМ во РХ, Н.Е. Данчо Марковски.

- По остварувањето на својата независност, Хрватска и Македонија воспоставија дипломатски односи и со тоа започна процесот за развој на политичка соработка заснован на взаемно пријателство и почит. Но, економските, кул-

турните, книжевните и другите врски помеѓу нашите две држави биле присутни и во минатото за што сведочат браќата Миладиновци и Кочо Рацин. Македонците во Хрватска имаат право да го учат македонскиот јазик и да ја почитуваат својата Македонска православна црква. Со ова се доаѓа до заклучок дека Македонците, на најдобар можен начин, успешно се интегрирани во хрватското друштво и поврзани со своите хрватски пријатели и сограѓани. Слична е ситуацијата и со Хрватите во Македонија. А што се однесува до иднината, и Хрватска и Македонија ја градат на патот кон Европската Унија. Со тоа би се направил еден цивилизациски чекор кој дава можност да се дефинираат заедничките интереси и да се учествува во креирањето на сопствениот развој, меѓу другото истакна амбасадорот Марковски.

Гости на трибината беа драмскиот и театарски актер Ивица Кунеј кој интерпретираше песни од Кочо Рацин и “Езерки и 7/8” кои отпеаја неколку македонски народни песни.

Е. Петровска

Марина Апостоловска СТАРИ МАКЕДОНСКИ СЕМЕЈСТВА ВО ХРВАТСКА

На 6 април оваа година во големата сала на Хрватското новинарско друштво беше претставена книгата на Марина Апостоловска “Стари македонски семејства во Хрватска” во издание на Заедницата на Македонците во РХ, а со поддршка на Советот за национални малцинства при Владата на РХ. Промоцијата ја водеше Милка Ганза, а книгата ја претставија рецензентот д-р Васил Тоциновски, професор на Катедрата за македонски јазик при Филозофскиот факултет во Ријека, амбасадорот на РМ во РХ, Н.Е. Данчо Марковски, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски и претседателот на Хрватското новинарско друштво, Зденко Дука.

– Направениот избор од 14 семејства го доживеав како идеја на авторката, да претстави само еден мал сегмент од македонското милје, распослано ширум Хрватска. Оттука, книгата ја поимам како дадена можност за нејзино натамошно надградување и отворање на своите корици за бројните македонски семејства, за кои верувам дека само заради ограничениот простор не го нашле своето место – меѓу другото истакна Н.Е. Данчо Марковски.

– Една од активностите на Заедницата е издаваштвото на книги што се вредни и оставаат трага за животот на Македонците во Хрватска. Марина Апостоловска, која е воедно и главна и одговорна уредничка на списанието на Заедницата “Македонски глас”, го збогати издаваштвото на Заедницата со уште еден наслов, книга која несомнено ќе го најде патот до читателите. Се надевам дека е ова само прво издание и дека Апостоловска и понатаму ќе продолжи да пишува за Македонците што живеат на овие простори – посочи Ангел Митревски.

– Во сите приказни за “Старите македонски семејства во Хрватска” има еден црноревен конец што како најубав вез се преплетува во нив. На многумина Македонци втора татковина им станала нивната Хрватска. Но, и на крајот од светот човекот со срце, мисла и душа си останува Македонец. Во новата татковина ги следиме нивните ангажирања и резултати во долгорочната и системна организација и работа со македонските културни друштва, македонските православни црковни

општини до нивното обединување и осмислување во Заедницата на Македонците во Република Хрватска. Така националниот идентитет и непокор не се само спомени и фотографии. Во семејството продолжува негувањето на домашните обичаи и верувања, песната и играта, историјата и традицијата, мајчиниот македонски збор како знак на сопствена идентификација – во своето излагање нагласи проф. д-р Васил Тоциновски.

– Ние во Хрватското новинарско друштво благодарни сме што ја имаме Апостоловска како новинарка, како претседателка на огранокот “Збор новинара националних мањина” и како писателка на дела кои се од големо значење за ширење на мултикултуралноста во Хрватска – рече Зденко Дука.

На крајот, Марина Апостоловска срдечно се заблагодари на промоторите и гостите, меѓу кои беа свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински, потпретседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Никола Гроздановски, претседателот на МКД “Охридски бисер”, Благој Штерјов и други, а на претставниците на семејствата што го најдоа своето место во книгата им врачи по еден примерок со посвета. По службениот дел од промоцијата, со звуците на песните од Тоше Проески, многубројните гости продолжија со дружењето на коктелот.

Елизабета Петровска

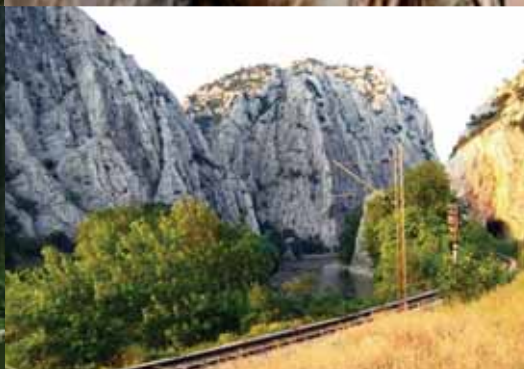

Убавините на Македонија

Џејпите Македоније

ДЕМИРКАПСКА КЛИСУРА

TRAVEL
CLUB

A Member of RADIUS
Global Travel Solutions

Pirinska 43 – 45 lok 8 1000 • Skopje, Makedonija
Rezervacije: 00389 2 322 8995 • Faks / Tel.: 00389 2 322 8996
E-mail: booking@travelclub.com.mk

Kneza Borne 2, 10000 • Zagreb, Croatia

Office +385 1 555 2560 • Fax/tel.: +385 1 555 2562 • 24/7: +385 91 335 7753
E-mail: info@worldtravelclub.info • www.radiustravel.com

www.worldtravelclub.info

Споменикот на природата – Демиркапската Клисура е една од најмалите (19,5 км.), но најубавите клисури на Повардарието. Таа е планинска, се наоѓа во долниот тек на реката Вардар и претставува процеп од варовник и вулкански карпи кој ги разделува тиквешката и гевгелиско-валандовската котлина. Заградена е со ограниците на Серта, Градешка Планина, Краставец и Кожув Планина. Страните на Карадак и Трнка Рид во клисурата се високи и до 1000 метри. Поради влијанието на медитеранската клима, клисурата е всушност еден од најбогатите орнитолошки резервати во Европа според бројот на ретки птици-грабливки: белоглавиот мршојад, египетскиот мршојад, златниот орел, орелот-змијар, лисестиот глувчар, како и разни видови соколи, ретки видови лилјаци и уште 148 други вида птици. Тука се среќаваат и многу диви животни како што се лисицата, волкот, срната, куната, зајакот и јазовецот, а во Вардар живее најголемата риба сом, која може да достигне тежина и над 100 кг. Евидентирани се и повеќе од 200 вида дрвенести и зелјести растенија, од кои повеќето се реткост на Балканот. Во клисурата има и 13 пештери од кои најпознатите се Бела Вода и Змејовец.

Единственоста на пејзажот ја прави Демиркапската Клисура една од најрепрезентативните и најатрактивните во Македонија. Таа нуди широки можности за развој на туризмот, кајак на диви води, планинарство. Низ неа проаѓа и дел од автопатот Скопје-Солун како и железничката линија што ги поврзува европските земји со земјите на блискиот исток. Непосредно пред клисурата се наоѓа малото гратче Демир Капија (на турски: Железна Порта) кое се одликува со земјоделство, одгледување на винова лоза, житни култури, градинарски култури (црвена пиперка) и тутун.

Демиркапската Клисура отсекогаш била предизвик за многуте патописци и научници, но и за трагачите по злато. Овде е лоцирано и постојењето на античка Антигонеа, па златната треска ги обзема луѓето што чуле за легендата која говори за златниот тунел под дното на реката Вардар. А легендата за Крале Марко вели дека тој сè уште спие во длабок сон во една од тамошните пештери. Ја забил сабјата во каменот, го симнал седлото од Шарец и пред да потоне во сон, рекол: “Кога сабјата ќе испадне од карпата и седлото ќе се качи на Шарца, тогаш јас ќе се разбудам и пак ќе излезам да царувам во оваа македонска земја”.

Е. Петровска

Цветници на плоштадот Анте Старчевиќ

Осиек: Градот на Драва и оваа година беше во знакот на најголемиот христијански празник Велигден.

Саботното утро на Цветници, на 16 април годинава, иако дождливо и студено, на плоштадот Анте Старчевиќ во Осиек беше полно како во кошница. Традиционално, Управата на град Осиек и оваа година во соработка со организациите од културата, здруженијата на националните малцинства и културно-уметничките и граѓанските здруженија ја организираше 20-тата по ред пред-велигденска манифестација “Шарени јајца во боите на градот”. Присутните ги покажуваа своите велигденски обичаи на тезгите преполни со бои и мириси, украсени со јајца со рачно насликани орнаменти, традиционални плетива и везови, накит и јадења.

Манифестацијата “Шарени јајца во боите на градот” оваа година ја отворија малите “Бисерчиња” на МКД “Браќа Миладиновци”. Тие ја воодушевија публиката со своите изведби, покажувајќи го богатството на народната култура и танци. На штандот на МКД “Браќа Миладиновци” се претставија нашата етно и културна секција и уште еднаш ги привлекоа присутните со баклавите, питите, тавче гравче во земјена тава, сармички... Одлично искористена прилика за дружење и прославување на Велигден!

J. Тешија

Велигденско послание на архиепископот Охридски и Македонски г.г. Стефан и Светиот архиерејски синод на МПЦ

Возљубени чеда во Господа,

Ниедна друга победа и ниеден друг настан во историјата на светот и човекот, не предизвикале такво сеопшто радување, толкаво небоземно прославување, како овој, кога Маченикот од Голгота ја донесе вечната слобода и живот.

Затоа, нема поголема радост и нема поголемо веселие од она што произлегува од триумфот на доброто над злото, од торжеството на љубовта над омразата, од надмоќта на надежта над очајанието, од преуспевањето на вистината над лагата, од победата на животот над смртта. “Христос воскресна од мртвите... и смртта нема веќе власт над Него” (Рим. 6, 9), а со тоа и нас нè прави учесници во вечната победа над смртта. Токму на тоа, врз таа серодосна пасхална благовест за Христовото воскресение, се темелат и нашата христијанска вера, надеж и љубов.

Возљубени празникољупци,

Да се радуваме и да го воспеваме Христовото Воскресение, затоа што тој е најголем и најзначаен настан во историјата на човечкиот род, ден на нашата вечна победа и спасоносен ден за сите оние кои веруваат во Христа Господа – Победителот на смртта и гревот, ден на сите кои се соединети со Него, кои го примаат Неговото Слово и ги почитуваат Неговите заповеди. Чеда на нашата Мајка – Македонската православна црква,

На денешниот Велик Ден, чувствуваме особена радост поради делото на нашиот Спасител, но воедно, како пастири на нашата Света Црква, чувствуваме и тага поради разните несакани состојби кои во последно време го обременуваат нашиот народ. Омразата, зависта и желбата по секоја цена да му се наштети на другиот, силно се внедриле во нашето битие и во нашето секојдневно живеење. Денес како да не го вреднуваме, почитуваме, а најмалку сакаме и признаваме секој индивидуален или, пак, општествен напредок. Секој како да сака да го истакне и реализира своето, но, за жал, на сметка на другиот, а не ретко и на штета на заедничкото добро. Затоа, поучени од настаните поврзани со овој празник, но и втемелувајќи ја во себе вредноста на живеењето во Црквата, да се покаеме и да се поправиме. Да го измениме на добро сопствениот живот, да Го најдеме и вистински да Го следиме Бога, за да ја почувствуваме добивката и вредноста на Христовото воскресение.

На денов кога целиот христијански свет заеднички го одбележува празникот на Христовото воскресение, ве поздравуваме со древниот радосен поздрав, што се пренесува уште од времето на апостолите, па сè до денешни дни: Христос воскрес – навистина воскрес!

АРХИЕПИСКОП

ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ

г. г. СТЕФАН со членовите на Светиот архиерејски синод на Македонската православна црква

ВОСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО – ВЕЛИГДЕН

Загреб: На Велики Четврток богослужбата почна со читање на дванаесетте страдални евангелија. По читањето на петтото евангелие, парохискиот свештеник преку литија, во која учествуваше и верниот народ, го изнесе од олтарот чесниот крст и го постави на средината на црквата. Потоа богослужбата продолжи со читање на останатите седум евангелија во кои се опишуваат крстните страдања на Нашиот Спасител Господ Исус Христос.

На Велики Петок, кога светата Црква го слави погребението на нашиот Спасител Господ Исус Христос, парохискиот свештеник протојереј Кирко Велички со учество на верниот народ, ја изнесе плаштаницата и со трикратно кружење ја постави на средина на храмот. Верниот народ на крајот, откако беа отпеани

статите на Велики Петок, се поклонуваше и ја целиваше плаш- таницата и потоа поминуваше под неа, затоа што, за да дојдеме до воскресение, најпрво мора да се помине низ гробот Господов – без распетие, страдање и погребение нема воскресение.

Најрадосната вест за верниците на Македонската Православна Црковна Општина “Св. Злата Мегленска”, за Воскресението на нашиот Спасител, Господ Исус Христос беше објавено саботата вечерта, спроти неделата. Преполна црква со радост во срцето и душата извика НАВИСТИНА ВОСКРЕСНА!

Во неделата утрото беше одслужена Велигденска Литургија, каде многубројни верни чеда преку причеста се соединија со Господа Исуса Христа, примајќи ги Неговите Свети дарови. Парохискиот свештеник пред преполната црква ја прочита посланицата од поглаварот на МПЦ г.г. Стефан со членовите на Светиот Архиерејски Синод. На централната Воскресна прослава, на литургијата во неделата, на огромна радост и задоволство за сите нас присуствуваше и амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, Неговата екселенција г. Данчо Марковски со сопругата.

И. Лепитков

ВЕЛИГДЕН ВО СПЛИТ

МПЦО “Св. Наум Охридски” во Сплит, величествено го прослави Празникот над Празниците ВЕЛИГДЕН – ХРИСТОВОТО СВЕТЛО ВОСКРЕСЕНИЕ. Црквата беше исполнета со Верници, кои беа сведоци на чудното присуство на самиот Господ Исус Христос. Кого особено на овој голем ден го чувствуваме во нашите души и срца најповеќе, сведочејќи за Неговото Воскресение. Немаше човек, без разлика на возраста да не ја чувствуваа таа неизмерна радост.

Особено чувството на гласниот восклик ХРИСТОС ВОСКРЕСНА! Срцата чудно и блажено одговараа НАВИСТИНА ВОСКРЕСНА! Парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински, откако ја прочита посланицата од нашиот поглавар г. г. Стефан, се обрати кон верниците: “Браќа и сестри во Христа, сакајте се едни со други, чувствувајте ја радоста Воскресенска не само за време на Овој голем Ден – Велигден, туку и во сите денови од нашиот живот. Само по тоа ќе не познаат и можеме да се именуваме како чеда Хрстови и само преку тоа ќе ги исполнуваме Хрстовите пораки. Господ да ве благослови во сите денови од вашиот живот.”

К. Блажевски

ВЕЛИГДЕН ВО ПУЛА

По повод празникот воскресение Христово – Велигден на 24 април ова лето господово, во Фрањевачкиот манастир во Пула за верниците на нашата МПЦО “Св. Јоаким Осоговски” се одржа богослужба предводена од отец Стефче Беќарски, свештеник на МПЦ со служба во црквата “Св. Јован Крстител” во Скопје, Македонија. На Богослужбата присуствуваа преку седумдесетина членови на нашата МПЦО од Пула, Пореч, Нови Град, Врсар, Каштелир и други места на Истарската жупанија, а чест беше во нашата средина да ги поздравиме и две фамилии од Копар, Република Словенија кои беа воодушевени со своето присуство на ова Богослужба. Отец Стефче Беќарски со својата побожност и смиреност на Богослужбата кај присутните верници внесе духовен мир и овозможи да се помолиме за Воскреснатиот Спасител нашиот Господ Исус Христос за здравје, мир, љубов и слога.

Во текот на Богослужбата нашиот брат Зоран Митановски преку читањето на симболот на верата на Светата литургија беше примен во членство на МПЦ. Овој чин за првпат е извршен во Пулската Црковна општина. Голем број верници пристапија кон светата причест, а за пофалба е присуството и на голем број на млади. На крајот од својата богослужба отец Стефче ја прочита посланицата од поглаварот на Македонската Православна Црква г. г. Стефан упатена до сите верници. Кирил Талески, член на Управниот одбор на Пулската црковна општина го прочита писмото од протојерејот Кирко Велински упатено до сите добри луѓе.

Потоа, според нашиот стар обичај, Управниот одбор на Македонската православна црковна општина “Св. Јоаким Осоговски”, во состав: Дане Спасевски – претседател, Игор Јаневски – потпретседател, Орце Стојкоски – секретар, Силвана Тасевска – благајник и Кирил Талески – член, и верниците, во Советот на македонското национално малцинство за Град Пула организира трпеза на љубовта за сите верници. Во таа прилика отец Стефче ја благослови трпезата и изрази голема благодарност за ангажирањето на членовите на Управниот Одбор на дочекот и престојот во Пула и на сите верници кои присуствуваа на овој голем ден Велигден.

О. Стојкоски

Наталија Дрнкова – Душиќ САМА СО СЕБЕ, САМА ЗА СЕБЕ

Да се живее со самотијата и со болката е вистинска уметност. Нивното пресоздавање во мисла и смисла на ново опстојување само по себе е подвиг. За тоа треба да се има волја и умешност, храброст и решителност, истрајност и мудрост. Тие нешта се добредојдени во домот на Наталија Дрнкова – Душиќ исполнет со спомени и сеќавања, албуми со пожолтени фотографии, книги и списанија, древни и стари предмети. Од полутемнината на кошињата како пеперутки долетуваат нејзините песни. Сите со мера и вкусно укоричени во одделни книшки. Уште како ученичка ги запишала првите стихови и наскоро кренала раце од таа работа. Поетското творештво се јавило и како краткотраен младешки занес. Во годините натежнати од животот и болестите песната едноставно добила егзистенцијална димензија, па тие станале нејзина автобиографија и документ на лична идентификација.

Стиховите искрено и ненаметливо потекуваат како река од времињата, настаните и личностите кои некогаш биле живот. За безгрижното детство и непокорната младост, за топлото татково огниште и домашните, за другарувањата и екскурзиите, за првите немири и љубови.

За Наталија Дрнкова – Душиќ животот не е бајка, туку постојана борба. Таа е воин до последен здив. Го исполнува и осмислува еднаш дадениот жи-

вот со борба и оптимизам. Секакво друго однесување е кукавичлук и предавство. Верува во светото тројство од љубов, вера и надеж. Тие и таквите човечки ставови најилустративно ги потврдуваат двете книшки *Šala i smijeh besplatni lijek*. Но, тие слогички се само дел од комплексноста на човекот, животот и светот. Во песната *Meditacija* од книшката *Sjećanja* првиот катрен е прашање и исчудување. Каква чудна љубов господари во неа! Која ли моќна сила сега ја носи кон него! Стиховите потоа химнично ја возвеличуваат љубовта: *U zaglajaj moćni / pun tople miline / prostire svoj veo / u tamne daljine! // Koliko li patnji, / vrelih suza, jada, / drmahu mi dušu baš svakoga dana!* Пее таа и за тагата и маката, за болестите и страдањата, за поразите поразите, за изгубените соништа и неостварени идеали.

Наталија Дрнкова – Душиќ не е поет. Никогаш немала такви амбиции. Едноставно нејзината лична поетика била пресоздадена од нејзиниот живот. Во песната како лична карта комплетно се одразува субјектот. Тука се нејзините луцидност и мудрост, иронија, алегорија и интрига. Тие сами по себе на спевот му придаваат одредена динамика. Секоја песна е одделна, самосвојна слика. Се раздиплуваат бескрајните убавини од роднокрајните македонски пејзажи, од пределите низ кои се патувало, а доминира магијата на Јадранското Море. Нив им ги наметнува своите ставови и вреднувања, кои емоционално ја полнат. Тоа како да е генетско препознавање од нејзиниот батко, исклучителен уметник, Благој Дрнков. Бележењето или поточно преточувањето на секојдневието во поезијата, што ќе рече нејзината наменска употребливост ја илустрираат меѓу другото, книшките *Snježna kraljica prvakinja svijeta Janica Kostelić* и *Konzum*.

Со децении Наталија Дрнкова – Душиќ го дише истиот воздух со своите риечки Македонци. Како да ја подзаборавиле, па останала далеку од нивните очи и срца. Сама со себе, сама за себе. Не се споменува името на една од првите и најстари членови на МКД “Илинден” кое со своите две децении постоење и дејствување неминовно создало богата база на податоци. А во тие први и по многу нешта пресудни години активно учествувала во неговите акции и програми. Но, се чини и овој пат се покажува кусото помнење на нашето македонствување. Едноставно се заборавил добриот збор, со него дури и поздравот како утеха. А гревот трајно си останува грев. Никогаш не се заборава, никој не го простува. Белким ќе има ден кога нештата со името на Наталија ќе ја здогледаат светлината на денот. Иако правда нема, барем како задоцнето потсетување.

Васил Тоциновски

СТИЛИСТИКА (петти дел)

УМЕТНИЧКОЛИТЕРАТУРЕН СТИЛ

Уметничколитературниот стил се однесува на еден вид одделна дејност на човекот – уметноста, сферата на естетско општење меѓу луѓето. Овој стил стои наспрема сите други стилови затоа што кај нив на преден план е комуникативната функција, а кај него, покрај комуникативната се јавува и естетската функција. Во рамките на овој стил разликуваме три рода: **лирика** (со видовите: ода, елегија, сонет, балада, поема и др.), **епика** (со видовите: роман, повест, новела, расказ) и **драма** (со видовите: трагедија, комедија, драма, фарса). За овој стил е карактеристичен фактот дека авторот на делото го изразува својот однос кон она што го соопштува, но не директно како во публицистичкиот стил, туку посредно, преку ликовите и настаните што ги опишува и преку начинот на кој ги опишува. Со своето дело творецот му донесува естетско уживање на читателот, односно слушателот и дејствува на неговите мисли и чувства. Овој стил се карактеризира со сликовитост и изразност (експресивност), кои ја активираат фантазијата на примачот. Сликвитоста и експресивноста се должат на широката употреба на *стилски фигури* (анафора и епифора, антитеза, градација, инверзија, елипса итн.) и *тропи* (епитет, споредба, метафора, метонимија, синегдоха итн.).

Во уметничката литература го наоѓаме одразен целиот речнички состав на јазикот во целото негово богатство, со сите основни и вторични значења и на зборовите и на одделните нивни форми, доаѓаат до израз сите карактеристики на граматичкиот систем на јазикот, а особено неговата синтакса и стилистичките средства со кои располага јазикот.

Јазикот на современата уметничка литература треба да се потпира на стандардниот јазик, но во зависност од темата на делото, тој може да содржи архаизми или историзми, на пример. Од друга страна, писателот може да употребува и зборови што ги немало пред него во јазикот – да создава неологизми, кои подоцна можат да бидат или да не бидат пошироко прифатени. Јазикот на уметничката литература е поширок од стандардниот јазик зашто може во себе да вклучи и нестандартни елементи, како дијалектизми, жаргонизми и сл.

Јазикот на уметничката литература се смета за срцевина на националниот јазик и игра важна улога во неговиот развој. Особеностите на јазикот, односно стилот на уметничката литература се тесно сврзани со неговата естетска функција, која произлегува од специфичноста на уметничката литература како уметнички род.

Во литературните дела јазикот е ставен во служба на темата и идејата на уметниковата замисла и намера. Јазикот овде добива нови квалитети и нова, уметничка функција, бидејќи служи како средство за создавање уметнички модел на светот. Уметничката или естетска функција, специфична за јазикот на уметничката литература, стои во врска со комуникативната функција, општа за сите разновидности на јазикот. Влегувајќи во двата система – општојазичниот и уметничкиот – зборот и другите јазични единици придонесуваат за зближување и за заемно дејство меѓу уметнички создадениот и вислинскиот свет.

Естетската функција на јазикот на уметничката литература е свртена кон читателот. Емоционално дејствувајќи на читателот, авторот го претвора во соучесник во настаните што ги опишува.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

Проф. д-р Иван Џепароски ЕСТЕТИЧКАТА ЛАБОРАТОРИЈА Е ВО ДУХОТ НА ТЕОРИЈАТА НА ТВОРЕШТВОТО

Клучните точки на поврзаноста секако остануваат сродните мотивско-тематски насочености на современата литература и во Хрватска и во Македонија, но и припаѓањето на сродни теориско-книжевни излезни позиции

исцрпува, туку со секој нареден симпозиум се зголемува и се продлабочува.

М. Г.: Вашето излагање на отворањето беше насловено “Хрватската и македонската естетика – релации и влијанија”. Кои се, според Вас, клучните точки за поврзаноста на лите-

М. Г.: На недамна одржаниот Симпозиум на хрватско-македонските книжевни и културни јазични врски одржан по трет пат на крајот на март во Риека бевте еден од излагачите на свеченото отворање и пленарните излагања. Како го оценувате овој трет Симпозиум?

И. Џ.: Третиот Симпозиум посветен на хрватско-македонските книжевни, културни и јазични врски и според својот обем и според својот квалитет, ги надмина претходните два симпозиуми одржани пред четири, односно пред пет години во Охрид (2007) и во Риека (2006). Сето тоа е во согласност со желбата на организаторите секој нареден симпозиум да биде и квантитативно и квалитативно пообемно и поуспешно од претходните! Верувам дека ваквата насоченост ќе продолжи и во иднина зашто полето на соработка не само што не се

ратурите на овие две земји?

И. Џ.: На пленарната седница на отворањето на симпозиумот зборував за релациите и влијанијата помеѓу хрватската и македонската естетика. Се разбира врската меѓу естетиката и литературата е несомнена, но, сепак, естетиката како филозофска дисциплина се занимава со уметноста воопшто, а поодделно со сите уметности, меѓу кои литературата и историски и теориски има особено и специјално место. Но, ако ме прашувате за точките на поврзаноста на литературите на овие две земји, би можел наједноставно да одговорам дека поврзаноста постои уште од времето на објавувањето на Зборникот на Миладиновци, па преку “Бели мугри” на Коста Рацин, сè до денешни дни и преведувањето и објавувањето на голем дел од хрватската книжевност на маке-

донски јазик (поезија, проза, драмско творештво и есеистика). И, секако, во помал обем на македонската книжевност на хрватски јазик (главно поезија и проза). Клучните точки на поврзаноста секако остануваат сродните мотивско-тематски насочености на современата литература и во Хрватска и во Македонија, но и припаѓањето на сродни теориско-книжевни излезни позиции.

М. Г.: На Вашето пледоаје, кое според авторот на овој разговор му причини големо задоволство, меѓу податоците што ги посочивте, рековте дека денес сте професор на Филозофскиот факултет на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје и дека предавате во Естетичката лабораторија на овој факултет. Би молела подетално да ја опишете активноста и работата на оваа филозофска лабораторија.

И. Џ.: Естетичката лабораторија на Филозофскиот факултет во Скопје ја основал во далечната 1959 година проф. Павао Вук-Павловиќ, познатиот хрватски филозоф и естетичар кој од своето доаѓање во Скопје во 1958 година па сè до пензионирањето предава во Естетичката лабораторија и таму ги спроведува своите естетички истражувања, но и своите практични вежби со студентите по филозофија во рамките на неговата психологистички насочена естетичка теорија. Потем, во седумдесеттите години од минатиот век оваа дејност ја продолжуваат академик Георги Старделов (во моментот претседател на Македонската академија на науките и уметностите) и проф. Кирил Темков (сега пензиониран професор). Во тоа време дејноста на Естетичката лабораторија е во духот на теоријата на творештвото која во тоа време е естетички мошне актуелна (во 1980 година во Дубровник се одржува светскиот естетички конгрес на кој главна тема е токму творештвото како естетичка категорија и теорија). Денес, Естетичката лабораторија е место каде што се одржуваат предавањата по естетиката, но и место каде што тео-

риски се расветлуваат актуелните прашања врзани за современата уметност и естетика.

М. Г.: Сте биле студент на големи професори по филозофија. Денес сте и Ви професор. Што се има променето од Вашите студентски денови до денес?

И. Џ.: Наједноставно кажано и сè и ништо. Сè затоа што новото време доведе до една невидена акцелерација – забрзаност што се граничи со екстаза и од друга страна потребата за покусно време да се постигнат очекуваните резултати. Но, филозофијата најмалку бара брзање бидејќи се занимава, меѓу другото, и со вечни прашања кои не трпат инстант одговори. Сепак, како и порано, добрите професори и добрите студенти се наоѓаат едни со други многу бргу и ја остваруваат потребната научна и човечка комуникација.

М. Г.: Што правите кога не сте на факултет?

И. Џ.: Кога не сум на факултет како да сум на повторно на факултет. Читам книги и стручни и белетристика, гледам филмови, одам на концерти и на театарски претстави (понекогаш и како член на жири комисији), но и самиот помалку пишувам поезија и филозофски книги, а понекогаш и преведувам (главно поезија и филозофски студии од англиски јазик и од некои словенски јазици). Згора на тоа, сакам да пливам и да нуркам и таа желба сè уште не ме напуштила: преклани на одмор во Хрватска на островот Колочеп нуркав наоколу ама нештата и таму многу се измениле од времето на седумдесеттите години на минатиот век кога како студент нуркав на истите простори. Имаше многу повеќе риби, школки, морски ѕвезди и морскиот свет ми се чини беше побогат, но можеби се лажам, зошто сега гледам и со очите на екологијата, односно еколошката естетика, а тогаш гледав само со очите на љубопитноста и на љубовта.

Марина Апостоловска – Вујаклија

ПОТРЕБНА Е СОРАБОТКА ВО ДВАТА ПРАВЦИ

Ако ние самите не сакаме да соработуваме и бидеме сложни тогаш и другите ќе не гледаат од своја перспектива, рече на отворањето на Семинарот, Александар Толнауер

На 4 мај годинава во Опатија се одржа семинар насловен “Медиумите и националните малцинства во Република Хрватска”. Организатори беа Канцеларијата за национални малцинства при Владата на РХ во соработка со Советот за национални малцинства. Беше тоа трет по ред собир за остварувањата на правата на националните малцинства во медиумите и нивната улога во демократизацијата на хрватското општество.

Семинарот го отвори м-г Бранко Сочанац, раководител на Канцеларијата за национални малцинства при Владата на РХ. Поздравувајќи ги присутните рече дека се радува на вакви средби со новинарите на националните малцинства и дека и оваа ќе донесе некои нови форми и патишта како хрватските малцинства ќе можат да бидат уште поделотворни и прифатени на просторите каде што живеат. Потоа, говореше Александар Толнауер, претседателот на Советот за национални малцинства. Секогаш еloquentен, но и критичен, ги поздрави присутните новинари, но изрази и жалење што многумина од редакциите на националните малцинства не најдоа “време” да присуствуваат на Семинарот. “Ако ние самите не сакаме да соработуваме и бидеме сложни тогаш и другите ќе не гледаат од своја перспектива”, рече Толнауер. Следен говорник на отворањето на Семинарот беше д-р Фурио Радин, претседател на Одборот за човекови права и права на националните малцинства во Хрватскиот сабор. Притоа рече: “Тука сме да воспоставиме контакти и да соработуваме во двата правци.”

М-р Зденка Чухнил, пратеничка во Хрватскиот сабор, изрази голема благодарност што може да биде учесник на Семинарот, па посочи дека таа и нејзините колеги од националните малцинства во Саборот се подготвени да сторат многу за што подобар публицитет на активностите и дострелите што ги остваруваат припадниците на националните малцинства во РХ. Проф. д-р Синиша Таталовиќ, советник за политички прашања на претседателот на РХ, Иво Јосиповиќ, ги поздрави присутните од свое и од името на претседателот Јосиповиќ, а проф. д-р Слободан Узелац, потпретседател на Владата на РХ, посакувајќи им на присутните новинари плодотворна работа, рече дека највисоките државни институ-

ции и понатаму ќе се грижат за местото, просперитетот и дигнитетот на националните малцинства.

За жал, како што и нагласи А. Толнауер, на Семинарот присуствуваа само десетина претставници на медиумите на националните малцинства. Од државните беа само (неизбежната) ТВ емисија “Призма” и новинар на дневникот “Вјесник”. Во панел дискусијата говореха колегите од “Нови лист”, новинарите на “Препород” од Загреб и Задар, “Бехар”, Удруга Рома, “Ла воце ди пополо”, “Новости”, “Једнета” и “Македонски глас”. Во своите изјави сите беа сложни со едно: медиумите на националните малцинства во Хрватска се на маргините на информативното скалило. Единствено “Ла воце ди пополо” и “Новости” комерцијално се продаваат, а сите други информираат само за припадниците на своите националности. Точно е и тоа што во сите тие гласила работат само до 0,5% професионалци, а другите се поети и писатели кои ретко ги знаат правилата на новинарството. “Кога подобро би соработувале би биле уште подобри”, се согласија сите. А вашата репортерка рече: “Го поздравувам овој Семинар од проста причина што само преку вакви настани можам да ги запознам моите колеги од другите национални медиуми во РХ. Јас сум претседателка на Здружението на новинарите на националните малцинства при Хрватското новинарско друштво, па би ги молела овие мои колеги да пристапат кон него и барем на два месеца да се состануваме, подискутираме и си ги размениме мислењата во полза на нашите национални медиуми.”

Пред присутните беше прикажан спотот на кампањата на Европскиот Совет на кој се приклучи и Р. Хрватска под наслов “ДОСТА”. Кампањата има за цел да се надминат предрасудите кон етничките малцинства, особено кон Ромите, како и елиминирање на сите видови дискриминација.

На крајот на Семинарот “Медиумите и националните малцинства во Република Хрватска” беше приреден ручек во хотелот “Адмирал” во Опатија, што беше еден од првите чекори да се запознаеме меѓусебно и да соработуваме во иднина.

Пишува и слика:
Марина Апостоловска – Вујаклија

“Коло” на Скопско лето

Еден од најстарите и најреномирани хрватски хорови на далеку прочуеното “Коло” заминува на турнеја во Македонија. Од 23 до 25 јуни ќе одржат три концерти, меѓу кои е резервиран и настап на престижната културна манифестација “Скопско лето”

Вште една потврда на тесна соработка меѓу Македонија и Хрватска. Овој пат станува збор за културна соработка со која еден од најреномираните и несомнено најстарите хрватски хорови, познатото “Коло” од Шибеник, ќе гостува во Скопје и во Куманово каде ќе одржи три концерти. Потврдениот музички состав на 23 јуни ќе настапи во Католичката црква

во Скопје, следниот ден е закажан концерт во Куманово, а на 25 јуни, на Денот на државноста на Република Хрватска, ќе одржат концерт во рамките на “Скопско лето” во Сули ан во Старата скопска чаршија.

- Особено нè радува гостувањето во Македонија. Ние секоја година се обидуваме да обезбедиме настап во странство и оваа година се одлучивме за Македонија. На турнејата заминуваат околу 60 пејачи, а концертите по програмата ќе се разликуваат. Во Католичката црква ќе настапиме со сакрална музика, додека на другите концерти ќе имаме друга програма, вели Санибор Вулетин, претседател на “Коло”.

Шибенско “Коло” постои од 1899 година, а изведуваат хорски песни од стари мајстори, сакрална (црковна) музика, народни песни, обработки на современи композитори, филмска музика, како и бројни дела од домашни и светски ком-

позитори на 20. век. Досега организирале над 700 концерти во околу 160 градови, а имаат освоено и бројни награди. Генерации пејачи се изнедрени токму во “Коло”, кое со своето 112 годишно постоење е гордоста на Шибеник. Хористите настапуваат под диригентската палка на маестро Младен Тутавац.

Инаку, “Коло” три пати гостувало во Македонија. “Еве по половина век “Коло” повторно има можност да се претстави пред македонската публика. Убаво е да се работи во “Коло”, тоа е ретка оаза на аматеризмот. Луѓето доаѓаат затоа што се вљубени во музиката, додава Вулетин, кој долго време и самиот се бави со музика. Во својот живот, музиката ја комбинирал со правото, па така сега е претседател на Окружниот суд во Шибеник. И татко му бил музичар, а музиката му е блиска од најрана возраст.

Милена Георгиевска

Коста Миновски, сопственик на такси “Саммео” СПИЈАМ ЗА ДА РАБОТАМ И РАБОТАМ ЗА ДА СПИЈАМ

Според сите информации во медиумите со Вашата компанија “Саммео” направивте мала “револуција” во такси превозот во Хрватска. Точна ли е оваа моја констатација?

Не би го нарекол тоа така, но направивме промени во такси правилата и навиките на овие простори, вели Коста Миновски. Нашето мото е: брзо, сигурно и евтино. Возилата на “Саммео” се нови, брзо доаѓаат, климатизирани и опремени според сите стандарди на ЕУ, ниско-тарифни се и функционираат 24 часа. Освен отворање врата на возилото, носење багаж и други погодувача на клиентот нашите цени се исти и за делник и за празник и за ден и за ноќ. Тоа беше брзо препознаено во Ријека и во Осиек, а еве сега и во Загреб.

Кажете ни колку такси возила има “Саммео” во Загреб, во Ријека и во Осиек?

Во Ријека се 30 возила и мини бус, во Осиек 20 возила и мини бус и во Загреб 150.

Како се однесувате со локалните монополистички конкуренции и дали мислите дека ќе има и некои други непожелни ескалации на Вашата такси служба?

Ништо ново. Во Ријека на почетокот имаше притисок на возачите, ама сите по дваесетина дена прифатија дека оваа

такси служба треба да постои. Слични ситуации беа и во Осиек. Така беше и во Загреб, ама по 30 години монопол на досегашните таксисти загрепчаните увидоа дека “Саммео” им дава добра и квалитетна услуга. Страстите се смирија и сега нормално работиме.

Како дојдовте до идеја да ја формирате оваа такси служба?

По професија сум угостител, ама имам искуство и со такси превозот. Во Хрватска дојдов во 1980 година, па со прекини бев во Македонија и Германија. Во тоа време во Хрватска беше тешко да се дојде до концесија за такси, па по неколку обиди се откажав од таа моја идеја и продолжив да работам со жена ми како угостител. Најнапред имав такси служба во Скопје што ја отворив во 1993 година. Такси “Олива” беше успешна, ама мене ме влечеше нешто понатаму. Многу години подоцна добив концесија за Ријека, а по неколку месеци и во Осиек.

Колку е вредна компанијата “Саммео”?

Многу. Чини околу три и пет милиони евра со сите такси служби во овие три града.

Прво во Ријека, па во Осиек и потоа во Загреб, Вашите такси возила и возачи

ги воодушевија сите нивни клиенти. И јас бев една од нив, па знам како изгледа возењето со такси “Самтео”. Колку чинеше едукацијата на Вашите таксисти?

Најнапред барав невработени возачи од Заводот за вработување со положен возачки испит, Сообраќајно средно училиште и сопствено возило. Сите кои ги положија приемните испити во “Самтео” и добија лиценца се вработени во нашата фирма. Ординираат во нови возила сите во бела боја и ознаките на “Самтео”, а облечени се во идентични одела, со бели кошули и кравата.

Многумина се прашуваат од каде еден Македонец да направи систем на такси служби какви што постојат во цела ЕУ и во САД? Кое е Вашето потекло од Македонија?

Роден сум во тогашен Титов Велес, а денес Велес. Моето семејство Минови, исто како и јас денес, биле еснафи. Моето име Коста сум го добил по дедо ми кој тргувал со Грција. Имале имот од цело село што се вика Фојница, а, како наследник, пред неколку години со денационализацијата во Р. Македонија со моите братучеди добивме наследство

кое не може да се спореди со она што го имавме. Моите родители и чичковци во времето по Втората светска војна беа на високи позиции, чесни и вредни работници. Ама убавите времиња поминаа. Затоа се одлучив со семејството да дојдам во Хрватска: во Македонија како угостител имав 200 тогашни германски марки, а во Хрватска добив плата од 1.200. Прво дојдов сам, а потоа ми се придружи мојата сопруга. Потоа за подобар живот заминавме за Германија, па за Австрија, каде преку денот бев готвач, а навечер возев такси. Мислам дека од тоа време датира мојата желба да станам сопственик на такси компанија. Во Р. Хрватска за стално сум од 1994 година. Јас и моето семејство, мојата сопруга, синот Владо и ќерката Оливера, денес работиме за “Самтео”.

Живеете само за Такси “Самтео” или имате и свој приватен живот?

Спијам за да работам и работам за да спијам. Тоа би бил мојот приватен живот. Работата е брза, динамична, неблагодарна... Немам право на грешка, затоа што секоја грешка скапо се плаќа.

Марина Апостоловска – Вујаклија

Pita kao iz buregdžinice

Sastojci:

- 500 gr. kora za savijače
- 500 gr. feta sira
- 50 gr. maslaca
- 250 ml. mineralne vode
- 125 ml. ulja
- sol

Priprema:

U duboku zdjelu umiješamo vodu, ulje i dodamo soli. Okruglu posudu za pečenje premažemo maslacem po cijeloj površini. Dno posude prekrivamo s dvije kore, tako da pola kore izlazi van posude. Poprskamo s nekoliko žlica mješavine vode i ulja. Zatim u posudu stavljamo nekoliko kora. Gužvamo ih tako da cijele kore stanu u posudu za pečenje. I njih poprskamo uljem i vodom. Na kore stavljamo dio sira koji smo predhodno izgnječili.

Zatim ponovo stavljamo nekoliko kora koje izgužvamo. Poprskamo ih uljem i vodom, te poredamo preostali izgnječeni sir. Ponovo poprskamo mješavinom ulja i vode i stavimo zadnju koru, te i nju poprskamo uljem i vodom. Dijelove kore koje su bili van posude za pečenje preklopimo prema unutrašnjosti posude za pečenje i sve zajedno poprskamo uljem i vodom.

Pečemo 25 minuta u pećnici zagrijanoj na temperaturi od 200 stupnjeva i kad se stavi pita smanjuje se na 180. Ispečenu pitu režemo na 8 komada. Komade pite stepenasto poredamo na dasku za serviranje. Po želji umjesto sira može se koristiti meso, zelje i krumpir.

Zapečene knedle od špinata u bešamel umaku

Sastojci:

- 1 kg. špinata
- 150 gr. obične šunke
- 200 gr. feta sira
- 6 žlica brašna
- 1 jaje
- 50 gr. maslaca
- 200 ml. mlijeka
- 100 ml. vrhnja za kuhanje
- 5 žlice parmezana
- ulje, sol i mljeveni crni papar

Priprema:

Predhodno prokuhani i ocijeđeni špinat sitno narežemo i umješamo ga zajedno sa sitno narezanom šunkom i naribanim sirom. Dodamo jaje, papar i promješamo sastojke. Zatim dodamo 4 žlice brašna i miješamo da dobijemo homogenu smjesu. S dvije žlice iz smjese sa špinatom formiramo knedle i kuhamo 5 minuta u loncu s vrućom vodom.

Pripremamo bešamel. Na zagrijanom maslacu stavimo pržiti 2 žlice brašna. Kada brašno porumeni dodavamo mlijeko i miješamo pjenjačom. Dodamo 3 žlice parmezana i vrhnje, kuhamo miješajući pjenjačom i zatim bešamel umak sklonimo s vatre.

Keramičku posudu za pečenje poprskamo uljem. Rešetkastom žlicom vadimo skuhane knedle i poredamo ih u posudu za pečenje, pa ih prelijemo s bešamel umakom, malo maslaca i preostalim parmezanom. Pečemo u pećnicu 10 minuta zagrijanoj na 220 stupnjeva.

Zapečene knedle serviramo na posudu, pospemo parmezanom i krajeve posude ukasimo kečapom.

Čokoladne kocke s jagodama

Za biskvit je potrebno:

- 6 jaja
- 6 žlica oštrog brašna
- 6 žlica šećera
- 1 dcl. ulja
- 1 dcl. mlijeka
- 3 žlice kakaa
- 1 prašak za pecivo

Priprema:

Odvojiti žumanjke od bjelanjaka. U žumanjke umutiti sve sastojke... i na kraju dodati snijeg od bjelanjaka. Peći na masnom papiru na 180°C.

Za kremu je potrebno:

- 500 gr. vrhnja za šlag
- 300 gr. čokolade za kuhanje
- 100-150 gr. jagoda

Priprema:

Na pari rastopiti čokoladu u vrhnju i miješati dok ne postane čokoladna krema. Jagode izrezati na listiće debljine 1 cm i poredati ih iznad vrućeg biskvita. Nakon toga prelići vruću kremu. Ostaviti da se hladi na sobnoj temperaturi oko 2-3 sata, a zatim čuvati u hladnjaku!

Dobar tek i uživajte!

Влахо Бранѓолица МОРЕ НА СВЕТЛИНАТА

На 21 април годинава во Студиото на Модерна галерија “Јосип Рачиќ” во Загреб беше отворена изложба на графики на Влахо Бранѓолица, насловена “Море на светлината”. Оваа графичко-мултимедијална изложба беше реализирана со потпора на Министерствата за култура на РМ и РХ и Заедницата на Хрватите во РМ, а меѓу бројните посетители беше и м-р Бранка Шулиц од Министерството за култура на РХ, претставници од МНР РХ, од Градската канцеларија за култура и спорт на Град Загреб и други. Изложбата ја претстави кустосот Лада Бошњак Велагиќ, а ја отвори историчарот на уметноста, Виолета Крстиќ.

- Севкупните истражувања на Влахо Бранѓолица резултираат со еден нов, рафиниран и софистициран креативен дискурс. Во својот приод тој е сеисцрпен и сеопфатен, длабоко студиозен и аналитичен, со обилство фактографски, енциклопедиски знаења и импресивни интердисциплинарни познавања. Потенцирајќи ја релацијата и аналогијата помеѓу науката и уметноста, филозофијата и религијата тој со детска љубопитност и фасцинација, талкајќи по универзумот и истражувајќи ги аналогиите на световите во и околу него, успева да ја долови онаа недофатлива фреквенција на електро-магнетната енергија и торзионите бранови. Во “Морето на светлината” се издвојуваат архетипските симболи како суштествени ентитети со концентрирана енергија, која будејќи реминисценција допира до нас и длабоко во биоге-незата воспоставува еквивалент помеѓу појавното и непојавното, помеѓу светот во нас и световите околу нас, помеѓу материјата, масата, просторот, времето изминато, сегашно, идно, помеѓу рационалното и ирационалното, свесното и потсвесното, дофатливото и недофатливото. Се среќаваат и се преклопуваат надреалното и реалното, магичното и хиперреалното, симболичното и метафизичкото, поетско вообличени во една ненаметлива, а сепак јасно детермини-

рана сказна, во своето излагање рече Крстиќ.

Влахо Бранѓолица (1960) е роден во Скопје во семејството на познатиот композитор Љубомир и балерината Вера. Дипломира на Педагошката академија и на Факултетот за ликовни уметности во Скопје. Подоцна се стекнува со титулата магистер артиум на Високото училиште

за применети уметности во Виена и најпосле магистрира и на ФЛУ со одбрана на мултимедијалниот проект “Нулта точка и Морето на светлината”. Предава во Школата за креативна фотографија при ЦХР во Скопје и фотографија на ФЛУ, а вработен е како професор на Академија Италијана во Скопје. Воедно работи и на повеќе проекти: “Кањон матка”, “Ние сме еден свет” (за потребите на установата за лица со посебни потреби во Демир Капија), “Македонски духовни конаци” (монографија), “Надвор од кругот” и други. Бранѓолица како изразно средство најчесто го користи фотографскиот медиум. Тој работел како фотограф и цртач, а работел и на подготовката на промотивниот материјал, со кој Градот Скопје во 2008 и 2009 г. ја освои престижната награда во Лугано, Швајцарија.

Влахо Бранѓолица изложувал самостојно на неколку графички и фотографски изложби. Добитник е на повеќе награди: Награда на Градот Скопје (2000), Фотографија на годината (1999 и 2000), Награда на корпорацијата НИКОН на НПЦИ натпреварување во Токио (2002), Награда за фотографија на УНДП (2004) и други.

Ликовниот опус “Море на светлината” се состои од четири циклуси со различни теми, од алегориски, преку симболичко-метафориски елементи, истражувања на микрокосмосот, до ослободување на формите и приказаните облици во чисто апстрактни композиции.

Мултимедијалноста на отворањето на изложбата ја даде прикажаната видео-проекција на која на музика компонирана од уметникот беа претставени неговите дела. Со оваа видео-проекција се заокружи целокупноста на изложбата.

Е. Петровска

Почитувана главна и одговорна уредничке, Марина Апостоловска – Вујаклија

Јас сум Спасе Мазенковски од село Леска, Мала Преспа, Албанија. Ние не се познаваме, но јас дознав за вас и за вашата работа како главна и одговорна уредничка на прекрасното списание “Македонски глас” што го добив од Ангел Митревски. Покрај списанието, Ангел ми ја подари и книгата “Бели мугри”, а јас му подарив една моја книга “Преспанска убавица” и еден примерок од последниот број на нашиот весник “Преспа”. Доколку ќе ги видиш и ти, овие материјали (книгата и весникот) сигурно ќе дознаеш нешто повеќе и за мене. Исто така, преку интернет, на адресата на весникот “Дневник” кај “Наш пријател” ми се чини, ќе можете да читате повеќе од весникот “Преспа” и ќе дознаете за проблемите со кои се соочуваме ние Македонците во Албанија. Убаво ќе беше ние кои работиме на македонските весници и списанија, кои излегуваат надвор од матичната држава, да имаме повеќе контакти, соработка, дури и да формираме заед-

нички тела кои ќе ги координираат нашите активности и пред нашиот македонски читател да настапуваме координирано, едногласно, за исти цели и преку цврста македонска стратегија. Но, за жал, никако да дојдеме до тоа, и ако, особено овие околу нас, сите наши комшии кои, повеќето не сакаат да се помират со нашата егзистенција, работат многу поорганизирано и поагресивно од нас.

Било како и да е, јас од моја страна ви пишувам: Алал и браво за вашето списание, за неговата богата содржина, за сè што правите за опстанок и развој на Македонштината на тие простори!

Поздрави и до братот Ангел Митревски и сите оние наши браќа и сестри Македонци таму, кај вас!

Спасе Мазенковски

Благодарам за убавите зборови и желби. Би “Македонски глас” сака да комуницира со весниците и списанијата на Македонците во сите земји. Се надевам дека таа комуникација наскоро ќе се оствари.

Марина Апостоловска – Вујаклија

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Страниците на нашето списание “Македонски глас” отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш “Македонски глас”

ПРЕТПЛАТА НА “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: 2340009-1100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (OIB): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

Нашите хирурзи предводени од Академик Д-р Жан Митрев и тимот на лекари специјалисти низ долгогодишната работа докажаа дека се спремни да го сочуваат највредното – **Вашето здравје**

„Луѓето не смеат да се однесуваат и да мислат дека болеста може да го „снајде“ некој друг. Токму ова е суштински проблем. Затоа, многу сме активни во едукацијата на пациентите, а единствени сме што оперираме пациенти со ортопедски и со тешки кардиоваскуларни проблеми.

Тешките заболувања можат да се спречат со правилна исхрана и со здрав начин на живеење. Тоа е, всушност, превенцијата. Од друга страна, проблем е и дијагностиката. Никој не оди на контролен преглед кога е здрав, туку кога веќе е во тешка состојба, но тогаш исходите се фатални и тешко може да се помогне. Затоа, моите препораки се, редовни здравствени контроли, правилна исхрана и физичка активност за да имате здрав и долг живот.“

Академик д-р Жан Митрев е човекот кој ги постави темелите на кардиохирургијата во Македонија и ја отвори првата приватна кардиохирургија во Македонија, специјалната болница „Филип Втори“. Со врвната медицина и новите принципи на работа и однос кон пациентите, овој кардиохирург ги урна сите дотогашни стандарди. Од еднаш почна да функционира еден нов систем на вредности во кој пациентите се згрижуваат на највисоко ниво, без никакви манипулации и дополнителни економски трошоци на кои порано беа изложувани од страна на некои лекари. Тоа ја издигна „Филип Втори“ во една од водечките вакви институции во регионот. Еднакво

посветувајќи внимание и на науката, и на практичната работа, досега се реализирани повеќе од 9.000 операции на отворено срце, 10.000 други интервенции и направени се повеќе од 100 000 прегледи.

Болницата успешно работи од 2000 година кога беше направена и првата бајпас операција на отворено срце. Опремена е со најсовремена техника и технологија. За овие единаесет години работење, д-р Митрев и ПЗУ „Филип Втори“ се добитници на многубројни награди и признанија кај нас и во светот. Покрај амбулантскиот дел на дијагностичкиот центар каде што успешно и сигурно се поставуваат дијагнози, во болницата се вршат и операции на срце и на големите крвни садови. Се изведуваат сите типови на операции на каротидните артерии и периферните крвни садови, како и операции од општа, торакална, абдоменална и ортопедска хирургија.

Нашите хирурзи предводени од Академик д-р. Жан Митрев и тимот на лекари специјалисти низ долгогодишната работа докажаа дека се спремни да го сочуваат највредното – Вашето здравје.

Целиот персонал на ПЗУ Филип Втори редовно се едуцира надвор од Македонија и ги применува добиените искуства во пракса.

Специјалната Болница „Филип Втори“ поседува ИСО

Special Selection

TIKVEŠ

VINARIJA

Uživajte u vinu umjereno
www.tikves.com.mk